

کد مستند سازي و تاييد
دستورالعملها و بخشنامه هاي

اداري : ۳۲۰-۸۸-۸۶

پيشنهاد دهنده : دفتر مؤسسات کارآموزی آزاد

مدیر کل محترم آموزش فنی و حرفه ای استان

با سلام و صلوات بر محمد و آل محمد

احتراماً ، شیوه نامه اعتبارسنجی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد که در راستای تبیین مفاهیم و کارکردهای نظام اعتبارسنجی براساس نظرات ، پیشنهادات واصله در جلسات و کارگروه های استانی و ستادی و نتایج حاصله از اجرای آزمایشی آن ، توسط هیات نظارت مرکزی بازرنگری و در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۷/۱۱ به تصویب رسیده است ، جهت اطلاع و اجرا ابلاغ می گردد .

باتوجه به اهمیت اعتبارسنجی در بهبود و ارتقای کیفیت خدمات آموزشی و مشارکت آموزشگاه های یادشده در توسعه آموزش های فنی و حرفه ای مقتضی است . به منظور اعتبارسنجی حداقل ۲۵ درصد از آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد با اولویت رشته های « فنی ، صنعتی ، کشاورزی ، فناوری اطلاعات و حسابداری » در سال جاری اقدام نمایند .

امید است با برنامه ریزی و نظارت مستمر بر فرآیند انجام آن زمینه استفاده بهینه از منابع و اثربخشی آموزش ها در آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد بیش از پیش فراهم گردد .

لازم به ذکر است اجرای این دستورالعمل شامل آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد در رشته های « مراقبت زیبایی ، صنایع دستی و طراحی و دوخت » نمی شود و مجموعه معیارها و پرسشنامه های اعتبارسنجی آموزشگاه های مذکور متعاقباً تهیه و ابلاغ خواهد شد .

بدیهی است انجام اعتبارسنجی توسط ارزیابان که تا بیش از ابلاغ این شیوه نامه با آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد متقاضی اعتبارسنجی قرارداد منعقد نموده اند طبق ضوابط قبلی بلامانع است .

سید مرتضی شریف النسبی

معاون وزیر کار و امور اجتماعی و

رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه ای

کشور

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

اعتبارسنجی

آموزشگاه فنی و حرفه‌ای آزاد

مصوبه هیات نظارت مرکزی

مهرماه ۱۳۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ
وَبَارَكُ فِيهِ
وَبَشَّرَهُ بِالْأُمَّةِ
الْحَسَنَةِ

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات

.....	پیشگفتار
.....	مقدمه
۶	مفاهیم و کاربردهای عملیاتی اعتبارسنجی
۸	اهداف (کلی و جزئی)
۹	فواید و مزایای اعتبارسنجی
۱۰	انواع اعتبارسنجی
۱۲	روشهای اعتبارسنجی
۱۳	مراحل و فرآیند اعتبارسنجی

فصل دوم: نظام اعتبارسنجی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای

۱۶	استاندارد اعتبارسنجی در آموزش فنی و حرفه ای
۱۸	الگو و معیارهای اعتبارسنجی
۱۹	سطوح درجه بندی
۲۱	شرایط احراز صلاحیت مجریان
۲۴	فرآیند اعتبارسنجی
۲۵	مشوق ها و مزایا
۲۷	نمون برگ قرارداد اعتبارسنجی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل سوم: روش اجرایی

۳۰	آئین رفتار حرفه ای
۳۲	درخواست اعتبارسنجی
۳۳	اطلاعات مرکز آموزشی متقاضی اعتبارسنجی
۳۴	فهرست مربیان و کارکنان مرکز آموزشی
۳۵	پرسشنامه ساختمان
۳۸	پرسشنامه امور مالی- اداری و ارتباطات
۴۱	پرسشنامه مدیریت و برنامه ریزی
۴۴	پرسشنامه شایستگیهای مربیان
۴۶	پرسشنامه بهداشت، ایمنی و خدمات رفاهی
۴۸	پرسشنامه تجهیز و بهره برداری از کارگاه ها
۴۹	پرسشنامه مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی
۵۰	پرسشنامه کار آبی داخلی
۵۱	پرسشنامه نظرسنجی از کار آموزان
۵۲	پرسشنامه فعالیت های ویژه
۵۵	پرسشنامه وضعیت انضباطی آموزشگاه
۵۶	کارنامه موقت اعتبارسنجی
۵۷	کارنامه قطعی اعتبارسنجی
۵۹	سرانه فضای آموزشی و اداری آموزشگاه های آزاد
۶۰	گواهینامه اعتبارسنجی
۶۲	گروه بندی شهرستانها در طرح اعتبارسنجی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل چهارم: پیوست ها

۶۴	پیشینه اعتبارسنجی در کشورهای مختلف
۲۰	اعتبارسنجی براساس ISO
۷۲	منابع

فصل اول : کلیات

* پیشگفتار

* مقدمه

* مفاهیم و کاربردهای عملیاتی اعتبارسنجی

* اهداف (کلی و جزئی)

* فواید و مزایای اعتبارسنجی

* انواع اعتبارسنجی

* روشهای اعتبارسنجی

* مراحل و فرآیند اعتبارسنجی

پيشگفتار:

دفتر موسسات کارآموزي آزاد و مشارکتهای مردمی سازمان از تاریخ ۸۶/۱۲/۱۲ طـرح اعتبارسنجی از آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد را طبق شیوه نامه اجرای طـرح اعتبارسنجی (کد مستندسازی ۶-۸۶-۳۲۰) آغاز نموده و در حال حاضر کلیه زیر ساخت های مورد نیاز برای عملیاتی نمودن نظام اعتبارسنجی شامل دانش فنی ، شناسایی موسسات ، برگزاری آزمون و آموزش نیروی انسانی مورد نیاز به عنوان « ارزیابی » و تدوین ضوابط و مقررات مربوطه را فراهم کرده است و از ابتدای دیماه سال ۱۳۸۷ با اجرای آزمایشی در محیط واقعی کار (۳۲۰ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد) نسبت به بهره برداری از سیستم طراحی شده اقدام و نحوه کاربری آن را مورد ارزیابی قرار داده است . به نحوی که مرحله اجرای عملیاتی آن بدون وقفه و مطابق برنامه محقق گردیده است .

براساس آخرین نتایج حاصله از اجرای آزمایشی نظام اعتبارسنجی طبق شیوه نامه اعتبارسنجی (به شماره ۲۱۰/۵۲۸۳۸ مورخ ۸۶/۱۲/۱۲) فرصت منحصر به فردی دست داد ، تا از طریق جمع آوری اطلاعات ، مطالعه و تبیین ابعاد نظام سنجش اعتبار که در واقع یک گزارش اعتباری از ارزیابی کارکردهای عناصر مختلف واحدهای آموزشی است زمینه بهبود و ارتقای کیفیت در آموزشهای فنی و حرفه ای حاصل آید .

مجموعه حاضر براساس نتایج و دستاوردهای حاصله از هم اندیشی مدیران کل محترم آموزش فنی و حرفه ای استانها و متخصصین در کارگروه های آموزشی و گردهمایی مناطق و کانون انجمن صنفی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد کشور و بیان تجارب جهانی در حوزه اعتبارسنجی در

« سه » فصل به شرح زیر تهیه شده است :

در فصل اول ، کلیات مربوط به اعتبارسنجی و برخی مفاهیم پایه و کاربردهای عملیاتی به همراه مبانی نظری و علمی تشریح گردیده است . در فصل دوم ، باتوجه به اهمیت نظام اعتبارسنجی در آموزش های فنی و حرفه ای به تفصیل کاربردهای آن در سازمان آموزش فنی و حرفه ای و حرفه ای و آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد و روش امتیازدهی مورد بررسی قرار گرفته است .

در فصل سوم ، رفتار حرفه ای ارزیاب و روش اجرایی و « راهنمای سنجش اعتبار » ارائه شده است .

در پایان از رهنمودهای ارزنده جناب آقای مهندس سیدمرتضی شریف النسی معاونت محترم وزیر کار و امور اجتماعی و ریاست سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، که نقش بسزایی ، در تحقق یکی از نهادهای تأثیرگذار در بهبود و ارتقای کیفیت ارائه خدمات آموزشی ، آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد ایفا نموده و نیز از هم اندیشی و حمایت جناب آقای مهندس

اسفندیار چهاربند معاون محترم آموزشی سازمان و همچنین همکاری اعضای
محترم هیات
نظارت مرکزی و مدیران کل محترم آموزش فنی و حرفه ای استانها ،
کانون انجمن صنفی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد کشور ، رؤسای
محترم ادارات آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد مناطق
و همکاران محترم دفتر موسسات کارآموزی آزاد که باتوجه به نظرات و
تجارب علمی ارزشمندی ارزشمندهشان
از بدو شروع فعالیت تاکنون در پیشبرد و تحقق برنامه ها و تدوین
این مجموعه به بسیار اثرگذار
بوده اند ، صمیمانه تقدیر و تشکر می نمایم .

امیداست باتوجه به اینکه در تدوین این مجموعه از منابع معتبر
علمی و نتایج مطالعات مختلف
و تجارب سایر کشورها در زمینه کارکردهای سنجش اعتبار بهره گرفته
شده است به عنوان
راهنمای عمل برای اعتبارسنجی و رتبه بندی آموزشگاه های فنی و
حرفه ای آزاد مورد استفاده
مدیران کل محترم و موسسین آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد در
سراسر کشور
قرار گیرد .

امیرمحمد پرویز

مشاور ریاست و مدیرکل دفتر موسسات کارآموزی آزاد

و مشارکتهای مردمی و دبیر هیات نظارت مرکزی

مقدمه :

نقش آموزش های فنی و حرفه ای در تحقق اهداف کمی و کیفی برنامه توسعه توسعه و توانمندسازی نیروی انسانی از طریق ارتقای سطح دانش و مهارت نیروی کار مطابق با استانداردهای جهانی و نیز ایجاد ساز و کارهایی مناسب بمنظور بهبود کیفیت خدمات آموزشی موسسات و آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد کشور امری اجتناب ناپذیر می باشد .

در این راستا یکی از برنامه های بنیادین که می تواند به رشد و ارتقای کیفیت آموزشهای فنی و حرفه ای کمک کند توسعه نظام اعتبارسنجی می باشد . زیرا اعتبارسنجی به عنوان یک ابزار کنترل که رشد دائمی کیفیت و پایداری آموزشهای فنی و حرفه ای را تضمین می کند مطرح می باشد .

در نظام اعتبارسنجی مفروض است که آموزشهای فنی و حرفه ای بایند ارتبساط تنگاتنگی با نیازهای بازار کار و اشتغال نیروی کار آن کشور داشته باشد ، محدودیت منابع ضرورت ، شناسایی روشهای نوین و اثربخشی و جایگزینی آن در سیستم آموزشهای جاری بمنظور استفاده بهینه از امکانات و نیز جلوگیری از اتلاف منابع و احاد جامعه اعم از کارفرمایان و جوانان جویای کار فاقد مهارت باید از کیفیت بالای آموزش و اخلاق حرفه ای که توسط موسسات ارائه می گردد اطمینان حاصل نمایند .

از این رو باتوجه به پیشینه اعتبارسنجی در دنیا و تجارب کشورهای مختلف در راستای هماهنگ سازی انتظارات جامعه و تغییرات تکنولوژیکی و استاندارد سازی واحد های آموزشی باعطف توجه به سیاستهای سازمان از قبیل : ارتقای بهره وری ، برون سپاری ، اثربخشی آموزشها اعتبارسنجی موسسات آموزشی آموزشگاه های فنی و حرفه ای امری ضروری است که وجوب آن به دلایل مختلف قابل اثبات است .

بدون تردید پیاده سازی موفقیت آمیز این نظام ، مستلزم
مشارکت کلیه مسئولین و
فراهم نمودن زیر ساختارهای مورد نیاز آن می باشد تا بتوان با
رویکردی کاربردی ، ابعاد مختلف نظام سنجش اعتبار و رتبه بندی
آموزشگاه ها را برای مشتریان آشکار نموده و زمینه بهره گیری از آن
را به نحو مطلوب فراهم آورد .

امید است با اطلاع رسانی جامع و همکاری مطلوب مدیران کل محترم
آموزش فنی و حرفه ای استانها و موسسین محترم آموزشگاه های فنی و
حرفه ای آزاد ، این دفتر بتواند در اعتبارسنجی آموزشگاه های
مذکور در سال ۱۳۸۸ به شایستگی نقش خود را ایفا کند .

امیرمحمد پرویز

الگوی تدوین شاخص های اعتبارسنجی (الگوی اعتبارسنجی)

مفاهیم و تاریخچه اعتبارسنجی :

اعتبارسنجی یکی از با سابقه ترین و در عین حال بحث انگیزترین الگوهای ارزشیابی آموزشی است. از نظر مفهومی اعتبارسنجی از کلمه Accredited به معنی « به رسمیت شناختن » مشتق شده است. اعتبارسنجی، معیار شناختن، مسئول دانستن، نسبت دادن گرفته شده است.

درخصوص اعتبارسنجی بسته به تاکید بر جنبه خاصی از آن، تعاریف متفاوتی ارائه شده است. آدلن در دائره المعارف آموزش عالی، اعتبارسنجی را فرآیند کنترل و اطمینان در آموزش ذکر می کند که می توان بوسیله آن به بازبینی و سنجش و یا هر دو مقصود و بررسی موسسه یا برنامه های آن جهت کسب اطمینان از احراز حداقل استانداردهای قابل پذیرش پرداخت.

(آدلن، ۱۹۹۲، ترجمه قورچیان، ۱۳۷۴)

بعضی ها در تعریف اعتبارسنجی نظر به دو کارکرد اصلی آن دارند: حداقل کنترل کیفیت و ارتقاء تضمین کیفیت^۲، کارکرد اول یعنی حداقل کنترل کیفیت (که اغلب در شکل بعضی از انواع تصدیق ها ظاهر می شود) به عنوان یک مکانیزم پالایش در تائید این که آیا یک موسسه آموزشی حداقل الزامات کیفیت را برآورده می سازد و این که رویه های کنترل کیفیت در آن زمینه متناسب هستند؛ بکار می رود. در مورد کارکرد دوم، تضمین کیفیت اشاره به فرآیندهای ارزشیابی یک موسسه یا یک برنامه دارد که به یک تجزیه و تحلیل و پیشنهاداتی در ارتباط با کیفیت موسسه یا برنامه (راهبردهای ویژه تضمین کیفیت) منجر می شود.

این دو کارکرد در اکثر کشورهای اروپایی و موسسه های آموزشی وجود دارند.

(Lamicq & Jensen، ۲۰۰۱)

شورای اعتبارسنجی آموزش عالی (۲۰۰۱) اعتبارسنجی را فرآیند بازنگری بیرونی کیفی در آموزش عالی به منظور بررسی برنامه های دانشکده ها ، دانشگاه ها و آموزش عالی جهت تضمین و بهبود کیفیت می داند و در بعضی کشورها- مانند آفریقای شمالی ایالات کینگ دون ؛ اروپای غربی و ایالات متحده آمریکا این اصطلاح حاکی از صلاحیت موسسات برای پیشنهاد و ارائه برنامه های ویژه و خاصی می باشد (Haywood ، ۲۰۰۱) .

بنابراین می توان اعتبارسنجی را فرآیند کنترل و تضمین کیفیت در نظام آموزشی دانست که دارای یک سیکل ارزشیابی چرخشی بر مبنای استانداردهای مورد توافق است . در واقع فرآیند اعتبارسنجی از طریق استانداردها ؛ و شاخص ها به ارزشیابی عملکرد موسسات آموزشی می پردازد و از این مسیر موجبات ارتقاء کیفیت را فراهم می آورد .

ورتن و سندرز اظهار می دارد اعتبارسنجی با سابقه ترین سیستم بررسی رسمی تحصیلات عالی است که در اواخر سالهای ۱۸۰۰ که نمایندگی های ملی و منطقه ای اعتبارسنجی در ایالات متحده آمریکا ، جانشین سیستم های اروپای شرقی جهت بازرسی از مدارس شدند شروع و در خلال سالهای ۱۹۳۰ به نیروی موثری در نظام آموزشی این کشور تبدیل شدند .

(۹۸ -۱۰۲ : ۱۹۸۷ ، Worthen & Sanders) وسعت و دامنه گسترش اعتبارسنجی را می توان از اواسط دهه ۱۹۶۰ یعنی زمانی که تقاضا و خواسته های مردم و دولت جهت مسئولیت پذیری

و پاسخگوئي اوج گرفت ، دانست (آدلن ، ترجمه قورچيان ، ۱۳۷۶ : ۸۹) .
بازرگان (۱۳۷۶) اظهار مي دارد کاربردهايي از الگوي اعتبارسنجي را مي توان از سال ۱۹۰۵ در آمريکا مشاهده کرد .
فلدن (۱۹۸۸) معتقد است گزارش مکلند که در حوالي سالهاي ۱۹۱۰ در
ايالات متحده منتهی شمر شده ،
از نخستين گزارشات اعتبارسنجي در آمريکا محسوب مي شود (به نقل از
مهبج _____ ور : ۱۳۷۶)

اعتبارسنجي از ابتدا به عنوان يك سبب مشروعيت ، شهرت و قدرت در نظر نام آموزش مي شود استفاده بوده و همواره به موسسات در جهت ارتقاء كيفيت خود تاثير گذار بوده است .

الگوي اعتبارسنجي از جمله الگوهائي است كه در آن از رويکرد هاي كمالي استفاده مي شود و به منظور بدست آوردن تصوير كمالي از عوامل مورد ارزشيابي جهت رتبه بندي بكار مي رود (بازرگان ، ۱۳۸۰ : ۱۱) هر چند در سال هاي اخير در فرآيند و اهداف آن تغييراتي در جهت سازگاري بيشتر با ماهيت برنامه و فرآيندهاي آموزشي صورت گرفته است .

در واقع به وسيله اعتبارسنجي به اين سئوال پاسخ داده مي شود كه آيا يك برنامه يا نظام مورد ارزشيابي ، استانداردهاي تعيين شده بوسيله موسسات حرفه اي و آموزش عالي را برآورده مي سازد . (Erickson ، ۱۹۹۶)

به طور كلي مي توان گفت اعتبارسنجي با اهداف زير انجام مي شود :

۱. حصول اطمینان و تائید این که يك موسسه به سطح استاندارد تعريف شده ملي رسمي و جهاني رسیده است يا خير ؛
۲. كمك به دانش آموزان در شناسايي موسسات و برنامه هاي معتبر ؛
۳. كمك به موسسات در تعيين ميزان واحدهاي انتقالي قابل قبول ؛
۴. كمك به شناسايي برنامه ها براي سرمايه گذاري ؛
۵. محافظت از يك برنامه يا موسسه در تعامل با فشارهاي زيانبار دروني و بيروني ؛
۶. افزايش سطح استانداردهاي برنامه يا موسسه ؛
۷. تعيين ملاك ها و معيارها براي صدور گواهينامه يا پروانه اعتبار ؛

۸. فراهم آوردن شرایط و معیارهای تعیین شایستگی برنامه یا

موسسه برای دریافت کمک های دولتی (پازارگادی ؛ ۱۳۷۷ ؛ ۳۰)

هدف اصلی و پایدار اعتبارسنجی تثبیت استانداردهای کیفیت برای پذیرش کالج و مدارس متوسطه و دانشگاه درجه اول بود . از این رو می توان گفت اعتبارسنجی (معتبر کردن) فرایندی است که از طریق آن یک سازمان یا موسسه تشخیص می دهد که یک دانشگاه ، دانشکده یا برنامه تحصیلی شرایط تعیین شده یا استانداردها را داراست (را تکلیف ، ۱۹۹۶ ،

ترجمه یادگارزاده ؛ ۱۳۸۴)

استانداردهای مورد نظر در اعتبارسنجی می توانند در سطح حداقل (الزامات) باشد و یا در سطح حداکثر و بالاترین حد ممکن که مورد اول خاص رویه های اعتبارسنجی دولتی و مورد دوم در رویه سازمانهای تخصصی و انجمن های حرفه ای نمودار می شود . (۲۰۰۰ ، Damme) درخصوص فواید و مزایای اعتبارسنجی نظرات متفاوتی مطرح شده است ؛ بعضی ها معتقدند که اعتبارسنجی منجر به شناسایی رسمی از وضعیت و کیفیت پدیده مورد ارزشیابی می شود که نه تنها بررسی و بازشناسی مدارک و منابع موسسه را به دنبال دارد ؛ بلکه همچنین منجر به کسب مشروعیت در سیستم آموزشی و در نتیجه توجه کارفرمایان و داوطلبان ورود به مدارس و موسسات آموزش عالی و دیگر افراد ذی نفع می شود ؛ ضمن این که به متقاضیان این اطمینان را می دهد که وضعیت و کیفیت یک موسسه یا برنامه مورد تائید (انجمنهای تخصصی و یا دولتها) است .

مشتریان تمایل پیدا خواهند کرد که در یک آموزشگاه ارزنده و معتبر تمهیدات نمایندگی را با فارغ التحصیلان مباحثات نمایند که دوره های آموزشی خود را با کیفیت بالا و شناخته شده ای برای تصاحب مشاغل طی کرده اند و کارفرمان در جستجوی فارغ التحصیلان موسسات آموزشی معتبر هستند که دارای بهترین شایستگی ها و مهارت های مورد نیاز بازار کار باشند .

درخصوص این که فرآیند اعتبارسنجی (ارزیابی درونی ، ارزیابی بیرونی و تعیین اعتبار و وضعیت موسسه / برنامه) منجر به بهبود و تضمین کیفیت و پاسخگویی نظام های آموزشی در قبال منابع اختصاصی و در نتیجه هزینه- اثربخشی بالا ، بهینه سازی و شفافیت امور موسسه می شود ، توافق نظر گسترده تری وجود دارد .

انواع اعتبارسنجی ، کارکردها و مقاصد آن :

۹

بطور کلی دو نوع اعتبارسنجی وجود دارد :

(۱) موسسه ای (نهادی) (۲) تخصصی (برنامه)

اعتبارسنجی موسسه ای (نهادی) :

این نوع اعتبارسنجی معمولاً در سطح کل موسسه انجام می شود و بیابانگر این است که هدف از موسسه در حصول اهداف موسسه چقدر نقش داشته و موثر واقع شده است ، اگرچه ضرورتاً همه بخشها بسیار مهم است و باید به آن توجه خاص داشت (۱۹۶۱ : ۳۹۴ Dressel ، انجام اعتبارسنجی در سطح موسسه مستلزم انجام خود- ارزیابی بخش های مختلف و ترکیب نتایج برای قضاوت کلی درخصوص اعتبار موسسه است . هر چند چارچوب کلی اعتبارسنجی موسسه ای و برنامه ای تفاوت چندانی ندارند اما در شیوه اجرا و معیارها و استانداردهای قضاوت تفاوت های قابل توجهی بین آنها مشاهده می شود .

اعتبارسنجی در سطح برنامه :

اعطای اعتبار به برنامه ها در سطوح مختلف عمدتاً به منظور آگاهی از کیفیت ارکان برنامه انجام می شود . اعتبارسنجی برنامه ای معمولاً برای برنامه ها ، گروه ها یا مدارس که یک بخش از موسسه هستند بکار می رود .

واحد مورد بررسی ممکن است یک کالج یا مدرسه درون یک دانشگاه و یا برنامه ای درسی درون یک رشته باشد . اگرچه ممکن است برخی از آژانس های اعتبارسنجی

بر مبنای استانداردهای دیگری عمل کنند ، مانند تسهیلات و حمایت
نهادهی ، اعضا هیات علمی و بطور کلی محتویات برنامه ها
و یا برنامه درسی دوره با مقطع خاصی (پازارگادی ، ۳۰ ، ۱۳۷۸) .

در خصوص سطح موسسات و آژانس های اعتبارسنجی نیز می توان سه نوع خاص از آنها را تفکیک کرد:

(۱) سطح منطقه ای (۲) سطح ملی (۳) سطح تخصصی و حرفه ای

(Eaton ، ۲۰۰۰)

در خصوص کارکردها و مقاصد اعتبارسنجی ، همانگونه که بیشتر عنوان شد بدون در نظر گرفتن مسائل حاشیه ای در این مورد توافق نظر عمده ای در مورد نقش و تاثیر فرآیند اعتبارسنجی در تغییر و بهبود کیفیت آموزشی وجود دارد . با این تفاسیر ، کارکردها و اهداف زیر برای فرآیند اعتبارسنجی متصور است . (Eaton ، ۲۰۰۰)

(۱) تعیین این که آیا يك موسسه یا برنامه ، استانداردهای تعیین شده را داراست .

(۲) کمک به داوطلبان ورود به دانشگاه و موسسات آموزشی در تشخیص موسسات قابل قبول .

(۳) کمک به موسسات در تعیین قابلیت ها و به فعل رساندن آنها جهت دسترسِ بی اعتبار و تصدیق .

(۴) ایجاد اهدافی در جهت فرد- تظیمی و برآورد رشد کلی استانداردها در میان موسسات و برنامه ها .

(۵) مشارکت و درگیر نمودن ارکان اجرای موسسه بصورت جامع و هدفمند در برنامه ریزی و ارزشیابی موسسه .

(۶) ایجاد معیارهایی برای تصدیق و تاکید حرفه ای و تخصصی .
بنابراین بهبود کیفیت و تضمین آن دو نتیجه مهم و اصلی فرآیند اعتبارسنجی می باشند که بطور مستقیم با بهره وری و کارایی يك موسسه یا برنامه ارتباط دارند .

اگر کیفیت را به عنوان ترکیبی از شش نشانگر کارایی ، بهره وری ، اثربخشی ، پاسخگویی ، توان نوآوری و وضعیت آموزشی بدانیم می توان ، فرآیند اعتبارسنجی را گامی در راه بهبود و ارتقاء کیفیت دانست که با برجسته نمودن کارکرد پاسخگویی می تواند مسئولیت های موسسات

آموزشی را در مقابل دولت و جامعه ، منابع و امکانات مصرفی شفاف ساخته و آنها را پاسخگو نماید .

روش های اعتبارسنجی :

ارزیابی درونی Internal-Evaluation :

وجود تفاوت در موسسات آموزشی ، فعالان حوزه اعتبارسنجی را برآن داشت تا مساعی خود را معطوف برانگیختن مشارکتی درون زاد در فرایند اعتبارسنجی موسسات آموزشی با عنایت و توان ارزشیابی درونی نمایند که با عاملیت موسس و کادر اداری و موسسه صورت می گیرد .

این فرایند شامل ارزیابی و تشخیص کیفیت موجود در موسسه براساس گزارشاتی است که خود موسسه در مورد کیفیت خود ارائه کرده است .

ارزیابی بیرونی External-Evaluation :

در این روش ، ارزیابی توسط ارزیابان موسسات اعتبارسنجی با اسناد بنام اساتید تانداردهای وضع شده و گزارشاتی که درباره کیفیت موسسه ارائه شده است ، مورد قضاوت قرار می گیرد تا مشخص شود گزارشاتی که خود موسسه آموزشی در زمینه کیفیت کار خود ارائه کرده است تا چه اندازه دقیق و منصفانه بوده تا بدینوسیله اثربخشی موسسه بر روی بهبود کیفیت خود صورت گیرد .

مراحل و فرآیند انجام اعتبارسنجی :

شورای اعتبارسنجی آموزش عالی یک سیستم اعتبارسنجی را دارای
مراحل زیر می‌داند .
(Eaton ، ۲۰۰۱)

۱) ارزیابی درونی^۱: در این مرحله گزارشی از عملکرد موسسه یا برنامه
بنا بر مشارکت اعضا ترمین
می‌شود .

۲) بازدید از محل^۲: در این مرحله سازمان یا نمایندگی‌های مربوطه یک
تیم جهت بازدید موسسه یا برنامه اعزام می‌کند . گزارش خود-
ارزیابی (ارزیابی درونی) مبنای اصلی تیم بازدید کننده می‌باشد .

۳) ارزیابی بیرونی و اقدام (قضات) توسط موسسه اعتبارسنجی^۳: در این مرحله ، توسط هیات‌ها
و یا نمایندگی آنها موسسه یا برنامه مورد قضات قرار می‌گیرد .
قضات در سه سطح اعطای اعتبار ،
اعتبار مشروط و یا عدم تأیید ، صورت می‌گیرد .

۴) بازنگری بوسیله هیات‌های خارجی بصورت متناوب: موسسات یا برنامه‌ها مداوماً تحت
بازنگری
قرار می‌گیرند ، چرخه این بازنگری معمولاً ۵ یا ۱۰ سال و در
مواردی هم کمتر می‌باشد . البته در این مدت گزارش ارزشیابی
درونی با توجه به وضعیت موسسه یا برنامه مورد بازنگری قرار می
گیرد .

درخصوص مراحل انجام اعتبارسنجی در بیان مراحل ، تاحدودی
اختلاف وجود دارد . اما تأکید اصلی در همه این بیانات بر دو
قسمت اصلی این الگو یعنی ارزشیابی درونی و ارزشیابی بیرونی و
در نهایت سنجش اعتبار موسسه یا برنامه تحت ارزشیابی می‌باشد .
بازرگ _____ ان (۱۳۸۰)

انجام اعتبارسنجی را بر پایه ای زیر استوار می‌داند :

۱) استانداردهای از قبل تعیین شده (۲) گزارش خود سنجی (ارزیابی درونی) که با مشارکت اعضا تدوین شده باشد (۳) هیات همگنان در رشته مورد ارزیابی (۴) بازدید هیات همگنان از نظام (برنامه)

---

۱. Internal Evaluation

۲. Action (Judgment) By Accrediting Organization

۳. Ongoing External Review

۵) گزارش هیات همگنان درباره نظام (برنامه) مشتمل بر پیشنهاد برای بهبود برنامه
۶) بازنگری گزارش هیات همگنان بوسیله یک هیات عالی ارزیابی بیرونی
۷) تدوین و انتشار گزارش نهایی درباره کیفیت نظام (برنامه) بوسیله هیات ارزیابی (بازرگانی ، ۱۱۱ ، ۱۳۸۰)

مراحل بیان شده برای یک سیستم اعتبارسنجی نیز بوسیله اسکریون (۱۹۸۴) بیان شده ، بر مراحل ذکر شده بالا مطابق می باشد .

آنچه که از تامل در مراحل بالا بر می آید این است که برای انجام اعتبارسنجی بایستی استانداردهای از قبل تعیین شده وجود داشته باشد . استانداردهای مورد نیاز جهت اعتبارسنجی ، در یک رشته بیانی است از شرایط مطلوب آن رشته ، که به وسیله متخصصان برجسته و شناخته شده آن رشته به عمل می آید . برای تدوین استانداردهای یاد شده ؛ معمولاً به مشورت خواهی و کسب نظر از متخصصان پرداخته می شود و توافق حاصل به صورت استاندارد در می آید .

اما چنانچه این استانداردها وجود نداشته باشد . اولین گام در ارزیابی بیرونی ، آن است که درباره مجموعه ای از عوامل مورد ارزیابی توافق حاصل شود و مشخص گردد که حداقل لازم برای وضعیت ملاکها ، جهت دستیابی به کیفیت (الزامات) چیست ؟ همانطوری که بیگانان شناسانده چنانچه این الزامات بوسیله انجمنهای علمی یا هیاتهای منتخب یک رشته

تخصیصی تدوین شود و
به تائید نمایندگان رشته تخصصی برسد ، به طوری که امکان درجه
بندی را فراهم کرده باشد . استانداردها حاصل می شود .
(بازرگان ، ۱۱۱ ، ۱۳۸۰)

فصل دوم: نظام اعتبارسنجی در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

* استاندارد اعتبارسنجی در آموزش فنی و حرفه‌ای

* الگو و معیارهای اعتبارسنجی

* سطوح درجه بندی

* شرایط احراز صلاحیت مجریان

* فرآیند اعتبارسنجی

* مشوق‌ها و مزایا

* نمونه برگ قرارداد اعتبارسنجی

استاندارد اعتبارسنجی در آموزشهای فنی و حرفه ای :

ارزیابی کیفیت ، نیازمند مجموعه استانداردهایی است که بتوان ارکان و عناصر متعدد فرآیند آموزشی را با آن معیارها اندازه گیری کرد . ویژگی استاندارد باید قابل اندازه گیری باشد تا در دستیابی و حصول نتایج قابل انتظار به کار گرفته شود . از این رو واضح است که استاندارد قابل اندازه گیری ارزش ویژه ای در بهبود کیفیت آموزش فنی و حرفه ای خواهد داشت . بنابراین با کاربرد صحیح و اصولی استاندارد می توان به هدف اصلی اعتبارسنجی نایل گشت .

به دلیل این که قضاوت ها در زمینه کیفیت آموزش فنی و حرفه ای بسیار پیچیده است ، پس نمی تواند یک احساس فردی مجزا باشد بلکه یک فرآیندی است که با همکاری گروهی ، مجموعه غنی از اطلاعات جمع آوری می گردد و نقاط قوت ، ضعف و فرصت ها شناسایی می شود . این اطلاعات پایه ای است برای برنامه ای که نه تنها باعث می شود که ارائه دهندگان آموزشهای فنی و حرفه ای مطابق استاندارد اصلی به ارائه این گونه استانداردها بپردازند ، بلکه همچنین تضمین می کند که ارائه دهندگان آموزشهای فنی و حرفه ای به تلاش خود به منظور رسیدن به حد عالی آموزشها ادامه می دهند .

به همین منظور استانداردهای آموزش فنی و حرفه ای می تواند در سه بخش عمده سازماندهی گردد : استاندارد منابع ، استاندارد فرآیند و استاندارد عملکرد .

- **استاندارد منابع:** به طور کلی به شرایط فیزیکی پایه مربوطند . در این گروه تسهیلات فیزیکی اصلی و منابع انسانی قرار دارند .

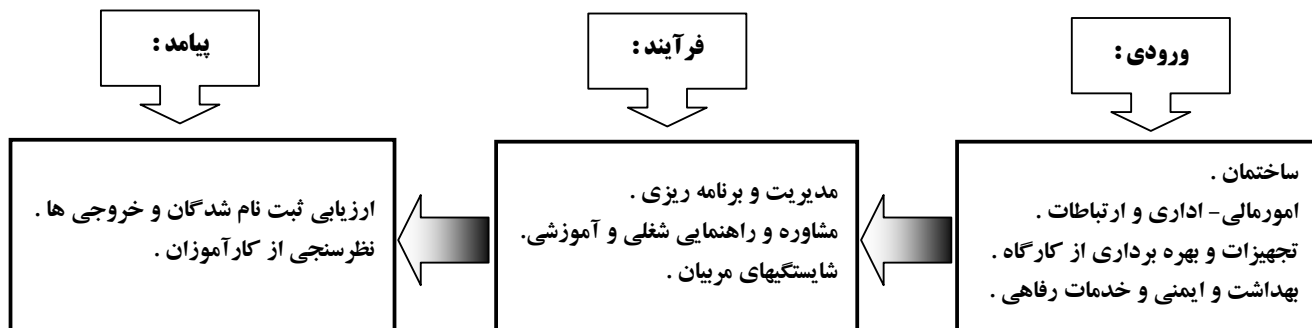
- **استاندارد فرآیند:** این استانداردها به موسسه آموزشی ، روندهای اجرایی ، فضایی یادگیری و بالاتر از همه کاربرد موثر و اثربخشی برنامه درسی و آموزشی مربوط می شوند .

- **استاندارد عملکرد:** این استانداردها به بروندهای کیفی برنامه های آموزشی مربوط می شوند .

اهداف اعتبارسنجی در آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد:

۱. بطورکلی هدف اولیه اعتبارسنجی برای آموزش های فنی و حرفه ای ، ارتقاء و دستیابی به استانداردهای کیفیت براساس نیاز مشتریان به منظور جلب رضایت آنهاست .
  ۲. ایجاد انگیزش و فضای رقابت سالم به منظور بهبود مستمر کیفیت خدمات آموزشگاهی آموزشی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد .
  ۳. افزایش انعطاف عملیاتی و آزادی عمل بیشتر آموزشگاه ها براساس سطح کیفیت و کارایی آنها .
  ۴. فراهم آوردن شرایط انتخاب آگاهانه و تأمین اعتماد کارآموزان و کارفرمایان بنگاه های اقتصادی .
  ۵. ارتقاء و بهبود آموزشگاه ها از طریق خود ارزیابی .
  ۶. اطمینان از اینکه آموزشگاه به شاخص های مربوط به استانداردهای تعریف شده دست یافته است .
  ۷. معرفی آموزشگاه های دارای سطح کیفی بالا به جامعه .
  ۸. پشتیبانی و حمایت از موسساتی که دارای کیفیت مناسبی هستند .
- هدف نهایی اعتبارسنجی بهبود و ارتقای کیفیت آموزشها با اطمینان از اینکه استانداردهای پایه توسط آموزشگاه اجرا می گردد ، می باشد .

ب) الگوی اعتبارسنجی

معیارها ارزیابی:

به منظور ارزیابی عوامل فوق ، برای هر یک از ابزار راهنمای سنجش (پرسشنامه ای) تهیه شده است که با توجه به روش های ارزیابی سیستمی (درونداد- فرایند- پیامد) مورد ارزیابی کمی و کیفی قرار گرفته و از طریق روش های مختلف جمع آوری اطلاعات از قبیل پرسشنامه ، مصاحبه چک لیست توسط ارزیابان مورد سنجش و بررسی قرار خواهند گرفت .

وزن (درصد)	حداکثر امتیاز	معیار
۱۲/۰۴۳	۲۸۰	ساختمان
۹/۸۹۲	۲۳۰	امور مالی- اداری و ارتباطات
۱۰/۷۵۳	۲۵۰	تجهیزات و بهره برداری از کارگاه
۵/۲۹۰	۱۲۳	بهداشت و ایمنی و خدمات رفاهی
۳۷/۹۷۸	۸۸۳	جمع

ورودی:

وزن (درصد)	حداکثر امتیاز	معیار
۱۱/۱۸۳	۲۶۰	مدیریت و برنامه ریزی
۲/۵۸۱	۶۰	مشاوره و راهنمایی شغلی و آموزشی
۱۸/۹۲۵	۴۴۰	شایستگیهای مربیان
۳۲/۶۸۹	۷۶۰	جمع

فرآیند:

وزن (درصد)	حداکثر امتیاز	معیار
۲۶/۶۶۷	۶۲۰	ارزیابی ثبت نام شدگان و خروجی ها
۲/۵۸۱	۶۰	نظرسنجی از کارآموزان
۲۹/۲۴۸	۶۸۰	جمع

پیامد:

حداکثر امتیاز	معیار
۲۸۰	فعالیت ویژه

توجه: مبنای رتبه بندی آموزشگاه حاصل جمع امتیازات مکتسبه از معیارهای ورودی ، فرآیند و پیامد است ، لذا امتیاز « معیار فعالیت ویژه »^{۱۸} در رتبه بندی آموزشگاه ها به

صورت مثبت است تاثیر دارد و در محاسبه نمره رتبه بندي به عنوان امتياز اضافي به جمع امتيازات اضافه مي شود .

سطوح رتبه بندي: موسسات آموزشي في و حرفه اي آزاد باتوجه به امتيازات كلي مأخوذه براساس مقیاس ادیر درجه بندي شده در مقیاس چهارگانه زیر طبقه بندي مي شوند . چنانچه نمره (امتیاز) کلی آموزشی آموزشگاه از «۱۱۶۲» در مناطق گروه دو و از «۱۲۷۸» در مناطق گروه يك بالاتر باشد وضعیت موسسه (آموزشگاه) معتبر است و هر نمره اي کمتر از اين مقدار منجر به وضعیت عدم اعتبار مي گردد .

امتیاز نمونه	امتیاز درجه ۱	امتیاز درجه ۲	امتیاز درجه ۳	حداقل امتیاز استان
۲۱۳۷	۱۸۱۲	۱۵۳۴	۱۲۷۸	شهرستانهاي گروه يك
۱۹۹۸	۱۶۷۳	۱۳۹۴	۱۱۶۲	شهرستانهاي گروه دو

بصره یک: در هر استان شهرستانهاي گروه يك و دو در قالب شاخص هاي اقتصادي ، اجتماعي و فرهنگي توسط هیات نظارت استان تعیین مي شود .

بصره دو: مبناي محاسبه امتياز هر آموزشگاه در هر يك از سطوح رتبه بندي از «۲۳۲۳» امتیاز می باشد .

لكن در محاسبه امتياز رتبه بندي آموزشگاه امتياز فعاليت ویژه به جمع امتيازات مأخوذه اضافه مي شود .

همچنین گزارشات کيفي تیم ارزیابي و تشخیص هیات نظارت استان این طبقه بندي را بصره شرح زیـــــر تکمیل مي کند :

موسساتي که نمره (امتیاز) حداقل اعتباري را کسب نموده اند ، [ضمن اعلام این مطلب که موسسه مورد نظر مورد ارزیابي قرار گرفته و از نظر اعتبار فاقد صلاحیت شناخته شده است] مي تواند ظرف یکسال نسبت به ارتقاي وضعیت خود اقدام نماید .

د) برنامه ریزی و نظارت اعتبارسنجی در استان :

برنامه ریزی و نظارت بر حسن اجرای اعتبارسنجی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد در ه _____ اداره کل بر عهده هیات نظارت استان می باشد .

هیات نظارت استان علاوه بر وظایف محوله ، وظایف ذیل را در زمینه برنامه ریزی و نظارت بر اعتبارسنجی آموزشگاه های فنی و حرفه ای استان را عهده دار خواهد بود .

۱. برنامه ریزی به منظور آشنایی و توجیه موسسان آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد اس_____تان با مفاد شیوه نامه اعتبارسنجی و ضوابط اجرایی آن .

۲. شناسایی ، انتخاب و صدور مجوز فعالیت مجری یا مجریان اعتبارسنجی در استان براساس شیوه نامه مربوط .

۳. نظارت بر حسن اجرای اعتبارسنجی .

۴. رسیدگی به اعتراض مؤسسان آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد در زمینه نارسایی یا مشکلات ناشی از خدمات موسسات مجری اعتبارسنجی و نتایج ارزشیابی ها .

هـ) موسسات مجری اعتبارسنجی :

کلیه موسسات حقوقی ذیل در صورت احراز شرایط کارشناسان آنها مطابق ضوابط بند « و » مجری اعتبارسنجی شناخته خواهند شد:

۱. شرکت ها و موسسات آموزشی و پژوهشی که فعالیت آنها بصورت قانونی ثبت شده باشد .
۲. کانون و انجمن صنفی آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد .
۳. آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد که پس از اعتبارسنجی به عنوان (نمونه) شناخته می شوند .

و) شرایط احراز صلاحیت کارشناسان موسسات مجری اعتبارسنجی :

صلاحیت های عمومی / تخصصی و فنی کارشناسانی که مسئولیت اجرای اعتبارسنجی را در موسسات مجری به عهده دارند با رعایت شرایط ذیل احراز می گردد .

۱. تائید سوابق اخلاقی ، اعتقادی ، سیاسی و اجتماعی افراد توسط مراجع ذیصلاح .

۲. احراز صلاحیت علمی و فنی افراد براساس آزمون کتبی تخصصی که ضوابط آن به تصویب هیات نظارت مرکزی می رسد و توسط دفتر امور موسسات کارآموزی آزاد و مشارکتهای مردمی که براساس تقویم اجرایی مربوط برگزار می گردد خواهد بود .

تبصره: منابع علمی آزمون تخصصی توسط هیات نظارت مرکزی تعیین و از سوی دفتر مذکور معرفی خواهد شد .

۳. داشتن حداقل ۳ سال سابقه تجربی ، آموزشی و پژوهشی معتبر با رشته / حرفه (رشته ها و حرفه ها) مورد تقاضا .

۴. موفقیت کارشناسان احراز صلاحیت شده در دوره آموزشی و توجیهی که توسط دفتر امور موسسات کارآموزی آزاد و مشارکتهای مردمی بصورت متمرکز یا استانی برگزار می گردد .

صدور مجوز موسسه مجري اعتبارسنجي :

۱. پس از تکميل مدارك موسسات متقاضي اجراي اعتبارسنجي ، هيات نظارت استان _____ سبت _____ صدور مجوز فعاليت موسسات و کارشناسان مجاز آن اقدام مي نمايد .
۲. مدت اعتبار مجوز فعاليت موسسه و کارشناسان مجاز از تاريخ صدور بمدت سه سال مي باشد .
۳. تصميم گيري در مورد ابطال مجوزها در طول مدت مزبور در صورت تخلف موسسه يا کارشناس / کارشناسان مربوط توسط هيات نظارت استان انجام مي گيرد .
۴. تمديد مجوزها در صورت رعايت مفاد اين شيوه نامه و اصلاحات مربوط به آن امکان پذير است .
۵. هيات نظارت استان با تعيين ناظرين مجرب از بين کارکنان واحد موسسات کارآموزي آزاد استان بر عملکرد موسسات مجري و نحوه انجام فعاليت آنها نظارت نمايد .

ز) مراحل اجراي :

مراحل اجراي اعتبارسنجي مطابق فلوجارت شماره يك به شرح ذيل مي باشد :

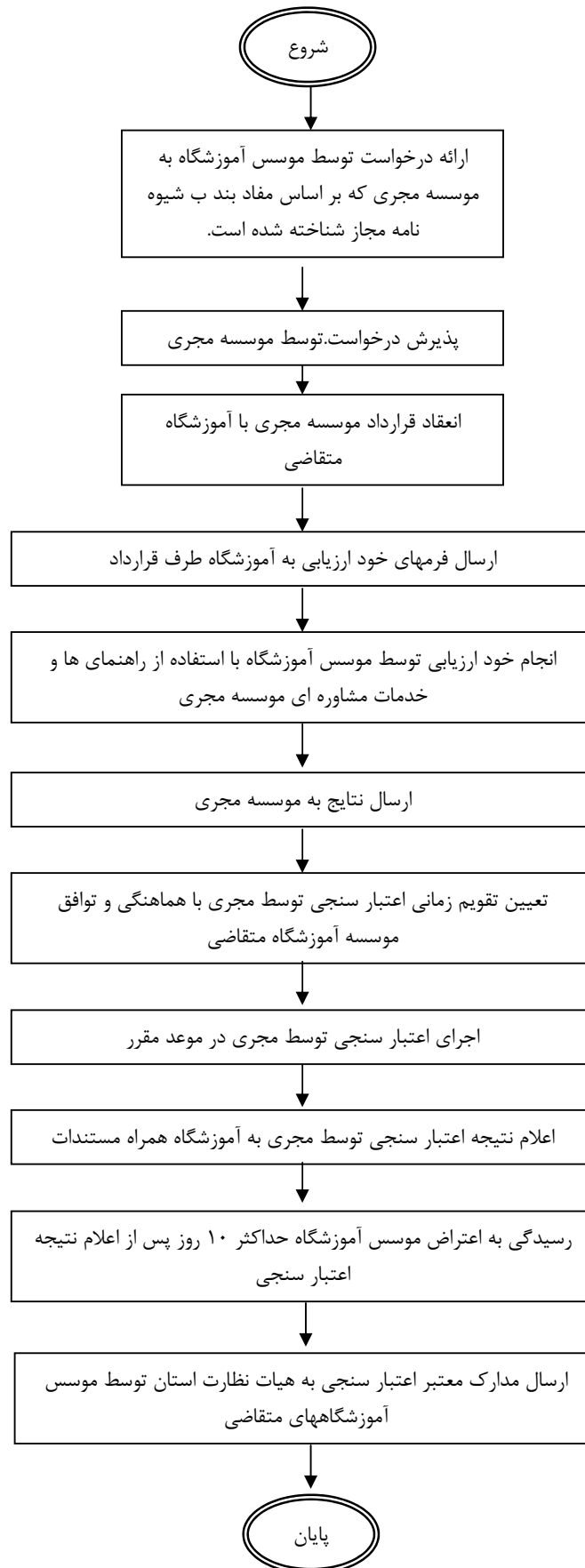
۱. ارائه درخواست توسط موسس آموزشگاه به موسسه مجري كه براساس مفاد بند ب اين شيوه نامه مجاز شناخته شده اند .
۲. پذيرش درخواست توسط موسسه مجري .
۳. انعقاد قرارداد توسط موسسه مجري با آموزشگاه متقاضي و ارسال فرمهاي خـــــــود ارزيابــــي بـــــــه آموزشگاه طرف قرارداد .
۴. انجام خود ارزيابي توسط موسس آموزشگاه با استفاده از راهنماي ها و خـــــــدمات مـــــــشاوره اي موسسه مجري و ارسال نتايج به مجري طرح اعتبارسنجي .
۵. تعيين تقويم زماني ارزيابي توسط موسسه مجري با هماهنگي و توافق موسس آموزشگاه متقاضي (مدت اجراي ارزيابي توسط موسسه مجري از زمان دريافت نتايج خود ارزيابي حداكثر ۲ ماه خواهد بود) .
۶. اجراي ارزيابي توسط ارزيابان موسسه مجري در موعده مقرر .

۷. اعلام نتیجه ارزشیابی توسط موسسه مجری به آموزشگاه به همراه مستندات مربوط (کارنامه موقت) .
۸. در صورت اعتراض موسس آموزشگاه به امتیازات ارزشیابی ، ظرف حداکثر ۱۰ روز پس از دریافت اعتراض نسبت به رسیدگی آن اقدام شود .

چارت شماره یک - مراحل اصلی اعتبار سنجی

جدول مشوقها و مزایای آموزشی – اداری و مالی

رتبه	مشوقها و مزایا	نمونه	درجه یک	درجه دو	درجه سه
۱	اجرای دوره های ویژه تربیت مربی براساس ضوابط مربوط	*			
۲	تمدید پروانه تاسیس	*	*	*	*
۳	افزایش شهریه به میزان ۱۵ درصد علاوه بر نرخ شهریه پایه	*			
۴	افزایش شهریه به میزان ۱۰ درصد علاوه بر نرخ شهریه پایه		*		
۵	افزایش شهریه به میزان ۵ درصد علاوه بر نرخ شهریه پایه			*	
۶	سفارش کارآموز با دریافت تعرفه مصوب از محل اعتبارات دولتی	*	*		
۷	اعطای تسهیلات نوسازی تجهیزات و توسعه	*	*	*	
۸	اولویت در واگذاری مدیریت کارگاه های مراکز آموزش دولتی	*	*		
۹	اولویت در تبدیل آموزشگاه ها به مرکزسنجش خصوصی در صورت احراز سایر شرایط شیوه نامه مربوط	*			
۱۰	اجرای دوره آموزشی ویژه شاغلین صنایع و صنوف با رعایت شیوه نامه مربوط	*	*		
۱۱	مشارکت دادن در برگزاری مسابقات استانی و ملی مهارت	*	*		
۱۲	مشارکت در گروه های سیاست گذاری سازمان و فعالیت اجرایی	*	*		
۱۳	تدوین و پیشنهاد استانداردهای شغلی و آموزشی به مراجع ذیربط	*			
۱۴	انجام اعتبارسنجی از سایر آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد	*			

ط) سایر موارد:

۱. هزینه اجرای اعتبارسنجی آموزشگاه ها توسط هیات نظارت استان و تائید هیات نظارت مرکزی تعیین خواهد شد .
۲. هزینه اجرای ارزشیابی براساس نرخ مصوب به عهده موسس آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد _____ می باشد .
۳. چنانچه موسس آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد بعد از اجرای ارزشیابی ، موفق _____ کسب امتیاز لازم برای حداقل درجه ، (درجه ۳) نشود حداکثر یکسال مهلت خواهد داشت تا _____ فراهم آوردن شرایط لازم و انجام ارزشیابی مجدد نسبت به اخذ گواهی نامه با حداقل درجه اقدام نماید در غیر اینصورت فعالیت آن متوقف خواهد شد .
در هر صورت راه اندازی مجدد این قبیل آموزشگاه ها منوط به ارزشیابی مجدد و اخذ _____ نصاب مقدر _____ برای حداقل درجه می باشد .
۴. درجه بندی انجام گرفته مختص همان محل و تجهیزات ارزشیابی شده می باشد و در صورت تغییر مکان یا جایابی آموزشگاه اعتبارسنجی باید مجدد انجام شود .
۵. آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد که براساس ضوابط مربوط دارای شعبه _____ باشند اعتبارسنجی _____ شعبه مذکور به طور مستقل انجام خواهد شد .
۶. اعتبارسنجی در مورد هر رشته جداگانه صورت پذیرد .
۷. کلیه حرفه هایی که آموزشگاه مورد ارزیابی در آنها مجوز و فعالیت دارد ، در صورت عدم نیل به _____ موردی که در پرسشنامه خواسته شده است ، می توان امتیاز را لحاظ نمود ، به عنوان مثال _____ در پرسشنامه مربوط به تجهیزات داشتن کمد یا کشوی کارآموز که برای رشته های فن آوری اطلاعات _____ لزومی ندارد ، امتیاز داده می شود .

قرارداد اعتبارسنجی از آموزشگاههای فنی و حرفه ای آزاد

ماده ۱ = طرفین قرارداد:

این قرارداد بین مؤسسه ..... از یک طرف و
شماره ثبت ..... از یک طرف و
خانم / آقای ..... مؤسس آموزشگاه فنی و
حرفه ای آزاد ..... شهرستان
.....
از طرف دیگر منعقد می گردد .

ماده ۲ = موضوع قرارداد:

موضوع این قرارداد عبارت است از اعتبارسنجی آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد
.....
شهرستان ..... توسط مؤسسه مجری اعتبارسنجی
..... که درخواست اعتبارسنجی آن
طبی نامه شماره ..... مورخ
..... به مؤسسه ارسال شده است .

ماده ۳ = مبلغ قرارداد:

ریال می باشد که می بایست کل مبلغ توسط
آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد ..... به حساب شماره
..... بان .....
..... شعبه .....
بنام مؤسسه مجری اعتبارسنجی واریز گردد و تصویر فیش واریزی جهت اعتبارسنجی
آموزشگاه به مؤسسه ارسال گردد .

ماده ۴ = تعهدات مؤسسه مجری اعتبارسنجی:

- ۴-۱- ارسال پرسشنامه های اعتبارسنجی به آموزشگاه آزاد به منظور خود
ارزیابی توسط موسس آموزشگاه .
- ۴-۲- دریافت و بررسی پرسشنامه های تکمیل شده توسط موسس و تعیین زمان
اعتبارسنجی با توافق متقاضی .
- ۴-۳- اعزام تیم ارزیاب به آموزشگاه آزاد در موعد مقرر مطابق بند ۲-۴ .
- ۴-۴- اجرای اعتبارسنجی از طریق :

بررسی کلیه مستندات و مدارک و... مرتبط با اعتبارسنجی که توسط آموزشگاه آزاد ارائه می گردد .

- مصاحبه با کارآموزان آموزشگاه .

- مشاهده کلیه فضاها و ساختمانهای آموزشگاه که مرتبط با اعتبارسنجی می باشد .

- تشکیل جلسات یا مدیر ، کارکنان ، کارآموزان و... جهت تکمیل پرسشنامه های اعتبارسنجی .

- تشخیص نقاط قوت و ضعف و ارائه راهکارهای عملی مناسب برای هر یک به آموزشگاه .

۴-۵- رعایت کلیه مقررات اداری و آموزشی و موازین اخلاقی توسط ارزیابان در محیط آموزشگاه .

۴-۶- صدور کارنامه موقت اعتبارسنجی حداکثر یک هفته پس از خاتمه عملیات اجرایی اعتبارسنجی در آموزشگاه .

۴-۷- رسیدگی به اعتراض موسس آموزشگاه و صدور کارنامه قطعی حداکثر یک هفته پس از دریافت کارنامه موقت از موسس آموزشگاه .

سایر شرایط و مواردی که در این قرارداد پیش بینی نشده است تابع احکام کلی و شرایط عمومی مربوطه و به قراردادهای و قوانین جاریه مملکت بوده و برای طرفین لازم الاجرا خواهد بود . این قرارداد در سه نسخه مشتمل بر ۷ ماده تنظیم که به امضای طرفین رسیده است و هر نسخه حکم اصلی را دارد و به تنهایی دارای سندیت لازم می باشد و بین طرفین مبادله می گردد .

مهر و امضاء

نام و نام خانوادگی

مدیر آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد

مهر و امضاء

نام و نام خانوادگی

مدیر مؤسسه مجری اعتبارسنجی

فصل سوم: روش اجرایی

- * آئین رفتار حرفه ای
- * درخواست اعتبارسنجی
- * اطلاعات مرکز آموزشی متقاضی اعتبارسنجی
- * فهرست مربیان و کارکنان مرکز آموزشی
- * پرسشنامه ساختمان
- * پرسشنامه امور مالی- اداری و ارتباطات
- * پرسشنامه مدیریت و برنامه ریزی
- * پرسشنامه شایستگیهای مربیان
- * پرسشنامه بهداشت ، ایمنی و خدمات رفاهی
- * پرسشنامه تجهیز و بهره برداری از کارگاه ها
- * پرسشنامه مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی
- * پرسشنامه کارآیی داخلی
- * پرسشنامه نظرسنجی از کارآموزان
- * پرسشنامه فعالیت های ویژه
- * وضعیت انطباقی آموزشگاه
- * کارنامه موقت اعتبارسنجی
- * کارنامه قطعی اعتبارسنجی
- * گواهینامه اعتبارسنجی
- * سرانه فضای آموزشی و اداری آموزشگاه های آزاد

آئین رفتار حرفه ای موسسه مجری و اعضای گروه ارزیاب :

هدف اصلی اعتبارسنجی شناسایی ارکان و عناصر آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد و ارزشیابی آنها براساس مجموعه معیارهای کمی و کیفی است به عبارت دیگر اعتبارسنجی ابزار مهمی برای گردآوری یک پرو فایل از یک موسسه آموزش فنی و حرفه ای است به طوری که ضمن تداوم بهبود کیفیت آموزشی موسسات آموزشی مختلف ، بتوان آنها را با یکدیگر براساس یک مجموعه استاندارد مقایسه کرد .

داده های گردآوری شده از طریق پرسشنامه ها و مشاهدات توسط تیم ارزیابی براساس شاخص های داخلی (نهاده ها ، فرآیند و خروجی ها) و کارآیی بیرونی سازماندهی گردیده است .

از آنجا که رتبه بندی یا وزن دهی به عناصر کلیدی اهمیت بسیار زیادی دارد سعی شده است تا مجموعه پرسشنامه های مورد استفاده در اعتبارسنجی با تاکید بر مقیاس رتبه ای با اجماع خبرگان و کارشناسان برنامه ریزی آموزشهای فنی و حرفه ای و ذینفعان اصلی بویژه موسسین آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد و کارفرمایان یک تراز مناسب از عناصر کلیدی ارائه شود به گونه ای که تمام جزئیات را با عمق کافی پوشش داده تا یک ارزیابی جامع و نظامند از عملکرد آموزشگاه انجام شود .

تیم ارزیابی باید ضمن رعایت مراحل اصلی اعتبارسنجی (مطابق چارت شماره یک) موارد زیر را مورد توجه قرار دهد :

۱. اعتبارسنجی در مورد هر رشته (برای مجتمع ها و برای آموزشگاه هایی که دارای مجوز برگزاری کلاس های خواهران و برادران در روزهای مجزا می باشند) جداگانه صورت پذیرفته ، دفترچه پرسشنامه مجزا تهیه شده و نمره هر رشته نیز به طور مستقل محاسبه گردد .

۲. کلیه حرفه هایی که آموزشگاه مورد ارزیابی در آنها مجوز و فعالیت دارد ، در صورت عدم نیاز به موردی که در پرسشنامه خواسته شده است ، می توان امتیاز را لحاظ نمود ، به عنوان مثال در پرسشنامه مربوط به تجهیزات داشتن کمد یا کشوی کارآموز که برای رشته های فن آوری اطلاعات لزومی ندارد، امتیاز داده می شود .

۳. تیم ارزیابی باید متشکل از حداقل دو نفر باشد .

۴. به هر آموزشگاه متقاضی که بناست ارزیابی بشود یکسری پرسشنامه داده شود و با ارائه راهنمایی های لازم از آنها بخواهید قبل از حضور تیم ارزیابی ، آنها را تکمیل کرده (خود ارزیابی) و به موسسه ارسال کنند .

۵. ارزیابی آموزشگاه باید بین یک تا چهار هفته بعد از جمع آوری پرسشنامه ها انجام شود .

۶. روز نخست ارزیابی ، نشست مقدماتی با مدیر و موسس آموزشگاه تشکیل دهید و داده ها ، گزارشات و پرسشنامه های تکمیل شده را (خود ارزیابی) بصورت اجمال مرور کنید تا نواقص یا اشتباهات احتمالی مشخص شود .

۷. هر پرسشنامه باید توسط افراد مشخص تکمیل شود . لذا در جلسه مقدماتی نسبت به تهیه فهرست آنها براساس پیشنهاد مدیر یا موسس آموزشگاه اقدام کنید .

۸. اطلاعات کامل و جامعی از دیدگاه ها و توانایی های حرفه ای مصاحبه شونده ها داشته باشید .

۹. قبل از تکمیل پرسشنامه توسط افراد ، آنان را کاملاً راهنمایی و توجیه کنید .

۳۰

۱۰. در طول مصاحبه و تکمیل پرسشنامه سعی کنید به مصاحبه شونده کمک کنید تا با ارائه راهنمایی های لازم راحت تر بتواند پاسخ هایش را مطرح سازد .

۱۱. تیم ارزیابی باید ضمن مصاحبه با افراد مرتبط با هر پرسشنامه ، ارزیابی خود را با مشاهده دقیق فعالیت های آموزشی ، تدریس مربیان و نیز تجهیزات و امکانات آموزشی در کلاس ها ، کارگاه ها و آزمایشگاه ها کامل کند .

۱۲. جوابها را تک تک مورد بررسی موشکافانه قرار دهد و برای رسیدن به ارزیابی کلی از دآوری و قضاوت شهودی و عینی استفاده نماید .

۱۳. پس از تکمیل پرسشنامه با مشارکت مصاحبه شونده مجدداً مرور کنید و با اسناد مربوط مطابقت دهید .

۱۴. در پایان ارزیابی آموزشگاه ، با ارائه گزارش خلاصه یافته ها به مدیر آموزشگاه کار خود را به اتمام برسانید .
۱۵. پس از اتمام فعالیت در آموزشگاه ، کلیه اسناد و پرسشنامه ها را در موسسه بـازبینی نمائید و مـواردی که نیازمند بررسی دقیق تر می باشد مشخص کرده و اقدام کنید .
۱۶. نتیجه ارزیابی را در « کارنامه موقت اعتبارسنجی » وارد کنید و به موسس آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد ذیربط تحویل داده و رسید دریافت کنید .
۱۷. در صورت اعتراض موسس به نتیجه اعتبارسنجی مستندات مربوط را دریافت و حـداکثر ظرف مـدت ۵ روز با حضور در محل آموزشگاه بررسی کنید .
۱۸. پس از رسیدگی به اعتراض موسس کارنامه قطعی اعتبارسنجی را صادر کنید . در صورت اعتراض مجدد هرگونه تغییر در « کارنامه قطعی » صرفاً توسط کارشناسان اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان مجاز خواهد بود .
۱۹. موسسه مجری و ارزیاب مطابق با دستورالعمل اعتبارسنجی و ضوابط و مقررات مربوط گزارش اعتبارسنجی را تهیه و ارائه می نماید .
۲۰. از آنجا که اطلاعات و گزارشات تهیه شده توسط موسسه مجری و ارزیاب حاوی اطلاعات مشتریان می باشد باید در راستای حفظ حریم خصوصی اطلاعات موظفند برابر دستورالعمل اعتبارسنجی اقدام نموده و از افشای آن اکیداً اجتناب نمایند .
۲۱. بایسته است موسسه مجری و ارزیاب با پیروی از این دستورالعمل شفافیت ، درستی و اطمینان بخشی به طرفی و قابل اعتماد بودن عملکرد موسسه را توأم با حفظ حریم خصوصی اطلاعات (آموزشگاه ها و مشتریان تضمین نماید) .
۲۲. موسسه مجری و هر یک از اعضای گروه ارزیاب باید دارای احساس مسئولیت و دولتی باشد و حس همکاری را بوجود آورد و به عنوان همکار متواضع و نه بازپرس شروع به کار نماید .

شماره :
.....
.....
تاریخ :

برگ درخواست اعتبارسنجی

مدیر محترم موسسه

اینجانب ..... موسس آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد ..... تقاضا دارم نسبت به اعتبارسنجی آموزشگاه یاد شده دارای مجوز دوره های آموزشی بشرح زیر در قالب شیوه نامه ..... اقدام فرمایند .

ردیف	عنوان دوره آموزشی	شماره پروانه تاسیس	تاریخ
۱			
۲			
۳			
۴			
۵			
۶			
۷			

آدرس : .....

کد پستی : .....

پست الکترونیکی : .....

تلفن : .....

تلفکس : .....

مهر و امضاء مؤسس آموزشگاه
فنی و حرفه ای آزاد

اطلاعات آموزشگاه متقاضی اعتبارسنجی

الف) مشخصات عمومی

نام آموزشگاه متقاضی: .....

پست الکترونیکی: ..... کد پستی: .....

تلفن: ..... دورنگار: ..... صندوق پستی: .....

آدرس: .....

نوع مجوز تاسیس: ..... حقوق
..... حقیقه
شماره مجوز: ..... تاریخ: .....

- نوع مالکیت: خصوصی دولتی تعاونی استیجاری
- نوع کاربری: آموزشی اداری مسکونی سایر

ب) مشخصات مدیر

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: .....

شماره شناسنامه: ..... محل صدور: ..... شماره ملی: .....

مدرک تحصیلی: ..... رشته تحصیلی: .....

تلفن: ..... دورنگار: .....

ج) مشخصات مؤسس

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: .....

شماره شناسنامه: ..... محل صدور: ..... شماره ملی: .....

مدرک تحصیلی: ..... رشته تحصیلی: .....

تلفن: ..... دورنگار: .....

فهرست مربیان آموزشگاه

ردیف	نام و نام خانوادگی	نوع همکاری		مدرک تحصیلی	رشته تدریس	سابقه تدریس (سال)	تجربه کاری در موضوع تدریس (سال)	شماره و تاریخ صدور پروانه آموزشی
		باره وقت	تمام وقت					
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								
۷								
۸								
۹								
۱۰								

توجه : ۱. در فهرست بالا فقط مربیانی که در دو سال گذشته در آموزشگاه فعالیت آموزشی داشته اند (اعم از دائم و موقت) منظور شوند .
 ۲. سابقه تدریس مربیان براساس تاریخ صدور اولین کارت (ابلاغ) مربیگری محاسبه شود .

فهرست کارکنان غیر آموزشی

ردیف	نام و نام خانوادگی	پست سازمانی	نوع همکاری		مدرک تحصیلی	سابقه خدمت (سال)	شماره و تاریخ مجوز یا پروانه
			باره وقت	تمام وقت			
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
۶							
۷							
۸							
۹							
۱۰							

پرسشنامه ساختمان

۱. نوع مالکیت ساختمان به چه صورت می باشد

(سألهای استقرار در محل فعلی یا ارائه مستندات اجاره نامه سالهای پیشین قابل محاسبه است)

- ۱- مالکیت شخصی .....
- ۲- استیجاری (به ازای هر سال اجاره ۲ امتیاز و حداکثر ۲۰ امتیاز) .....
- امتیاز

۲. مساحت فضای مفید آموزشی

(بر اساس شاخص سرانه فضا، به تعداد نفر دوره تعیین شده در پروانه آموزشی هر حرفه محاسبه می شود)

- ۱- مطابق استاندارد .....
- ۲- ۷۰ الی ۹۰ درصد استاندارد .....
- ۳- ۶۹- ۵۰ درصد استاندارد .....
- امتیاز

۳. مساحت فضای مفید اداری (بر اساس شاخص سرانه فضا)

- ۱- عالی (بیشتر از استاندارد) .....
- ۲- مطلوب (مطابق استاندارد) .....
- امتیاز

۴. عمر ساختمان (بر اساس سند ارائه شده)

- ۱- کمتر از ۱۰ سال .....
- ۲- کمتر از ۱۵ سال .....
- ۳- بیشتر از ۱۵ سال .....
- امتیاز

۵. وجود سرویس بهداشتی (به ازای هر ۲۰ نفر یک سرویس)

- ۱- مطابق حد نصاب .....
- امتیاز

۶. وجود کتابخانه ، نمازخانه

(داشتن منابع آموزشی به صورت مجلد و یا دیجیتالی که قابل دسترس کارآموزان باشد برای کتابخانه کفایت می نماید)

- ۱- نمازخانه -----
- ۲- کتابخانه (حداقل ۲۰ جلد کتاب تا ۱۰۰ جلد به ازای هر ۲۰ جلد کتاب مرتبط یک امتیاز) -----
- امتیاز

۷. رعایت ایمنی و استحکام ساختمان (بر اساس سند ارائه شده)

- ۱- اسکلت فلزی یا بتونی با شناژ یکپارچه -----
- ۲- اسکلت فلزی بدون شناژ یکپارچه -----
- امتیاز

۸. مناسب بودن موقعیت محلی آموزشگاه

- ۱- مطلوب (در مجاورت خیابان اصلی) -----
- ۲- عادی (دسترسی برای کارآموزان جهت سهولت در ایاب و ذهاب) -----
- امتیاز

۹- ظرفیت فضای مفید آموزشی ،

ردیف	عنوان کارگاه	مساحت فضای مفید آموزشی (به متر مربع)	ظرفیت پذیرش قابل قبول (نفر) (براساس حداقل سرانه فضای مفید آموزشی استاندارد)
۱			
۲			
۳			
۴			
۵			
۶			
۷			
۸			
جمع			

جمع مساحت فضای مفید آموزشی :

۱۰۰	----- بالاتر از ۷۱ متر مربع
۷۰	----- ۷۰-۵۱ متر مربع
۵۰	----- ۵۰-۳۱ متر مربع
۳۰	----- ۳۰-۱۸ متر مربع

امتیاز

توضیح :

۱. استانداردهای فضای مفید آموزشی ، فضای اداری ، نمازخانه و بوفه براساس شاخص سرانه فضا ، مصوب هیات نظارت مرکزی ارزیابی خواهد شد .

۲. مبنای «تعداد کارآموز در محاسبه سرانه سرویس بهداشتی ، حداکثر تعداد کارآموز قابل پذیرش در یک ساعت برحسب ظرفیت فضای مفید آموزشی موجود می باشد .

۳. برای محاسبه فضای مفید آموزشی ، مساحت کلیه کلاسهای درس نظری به تعداد کارگاه ها تقسیم و به مساحت هر یک از کارگاه ها اضافه و در ستون دوم درج شود .

۴. برای محاسبه ظرفیت پذیرش قابل قبول ، مساحت فضای مفید آموزشی هر کارگاه به سرانه فضای مفید آموزشی حرفه مربوط تقسیم و در ستون سوم در ردیف مربوط درج شود . خ

پرسشنامه امور مالی - اداری و ارتباطات

در بحث موارد مالی می بایست سیستم حسابداری اعم از دستی و یا مکانیز وجود داشته باشد تا ممواردی که امتیاز از تعلق می گیرد بینه آن قابل ارجاع باشد .

۱۰. اسناد بودجه سالیانه مرکز آموزش طی ۲ سال قبل (امتیاز هر مورد که وجود دارد محاسبه شود)

- ۱- نگهداری اسناد مالی (درآمد، هزینه، سرمایه) -----
- ۲- نحوه ثبت اسناد مالی به صورت دستی -----
- ۳- نحوه ثبت اسناد مالی به صورت ماشینی -----
- ۴- وجود تراز نامه ها و صورت های مالی -----

امتیاز

۱۱. ساختار سازمانی مرکز آموزشی

(دارای شرح شغل و سلسله مراتب معین - شرح وظایف شغلی هر فرد تعریف شده و قابل رویت باشد)

۱- ساختار سازمانی مرکز آموزشی با حجم فعالیت های آن تناسب و همخوانی دارد (کلیه فعالیتها و تکالیف، در وظایف کارکنان لحاظ شده است) --

امتیاز

۱۲. پرداخت عوارض و کسورات قانونی و ثبت و نگهداری سوابق آنها

(امتیاز هر مورد که تأیید شد محاسبه شود)

۱- پرداخت عوارض (کسب - محل - بیمه) و نگهداری سوابق آنها -----

امتیاز

۱۳. ثبت سوابق مکاتبات با اداره کل آموزش فنی و حرفه ای و سایر مراکز مرتبط

(امتیاز هر مورد که تأیید شد محاسبه شود)

- ۱- وجود دفتر اندیکاتور و زونکنهای مجزا جهت ثبت و نگهداری نامه های وارده و صادره -----
- ۲- وجود دفتر اندیکاتور یا بایگانی نامه های وارده و صادره -----
- ۳- بخشنامه ها و دستورالعمل ها در دفاتر مربوط ثبت و در آرشیو به طور منظم نگهداری می شوند -----
- ۴- در مواردی که بخشنامه یا دستورالعمل نیاز به پاسخ یا اقدام در موعدهای مقرر دارد اقدام می شود -----

امتیاز

۱۴. ارتباط با بنگاه های اقتصادی و یا آموزشی و پژوهشی

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه می شود)

۱- قراردادهای آموزشی با شرکت ها و بنگاه های تولیدی و خدماتی یا آموزشی و پژوهشی بخش دولتی و خصوصی

۲۰

(حداکثر ۴ مورد هر مورد ۵ امتیاز- برای هر ارگان تنها یک بار امتیاز عقد قرارداد محاسبه می گردد)

۲- مرکز آموزشی عضو یا نماینده موسسات آموزشی یا پژوهشی بین المللی داخلی و خارجی است (در صورت وجود اسناد معتبر)

۱۵

(هر مورد ۳ امتیاز حداکثر ۱۵ امتیاز)

۳- مرکز آموزشی به طور منظم از نشریات تخصصی، مقالات علمی مرتبط با آموزشهای فنی و حرفه ای تهیه می کند و آرشیو منظمی دارد

۱۰

(در صورت وجود اسناد اشتراک و آرشیو به ازای هر اشتراک سالانه (مرتبط) ۲ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز)

امتیاز

۱۵. اقدام به موقع در امور مجوزها ، پروانه ها و رعایت نرخ شهریه

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه می شود)

(جواب نامه استعلام از اداره کل استان و بررسی دفتر بازرسی در خصوص عدم وجود تخلف در زمینه های ذیل بایسته کسب امتیاز می باشد)

۱۰

۱- پروانه بهره برداری در موعد مقرر تمدید اعتبار شده است (به ازای هر ماه تأخیر ۲ امتیاز کسر شود)

۲

۲- میزان شهریه در معرض دید کارآموزان است

۸

۳- رعایت نرخ شهریه (به ازای هر تخلف اثبات شده ۲ امتیاز کسر شود)

۵

۴- آمار و اطلاعات کارآموزان بموقع به اداره کل آموزش فنی و حرفه ای ارائه می شود

۵

۵- ابلاغ مدیریت به موقع تمدید شود (به ازای هر ماه تاخیر یک امتیاز کسر شود)

امتیاز

۱۶. انجام تشریفات اداری امور کارآموزان

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه می شود)

۱- دفتر ثبت نام

۵

۲- لیست حضور و غیاب دوره

۵

۳- بایگانی ثبت آمار ارسالی به اداره کل

۱۰

۴- دفتر بازرسی

۵

۵- دفتر ثبت نتایج و تحویل گواهینامه کارآموزان

۵

امتیاز

۱۷. وجود امکانات برای تکثیر جزوات

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه شود)

۱- دستگاه تکثیر وجود دارد (در صورت وجود اسناد خرید)

۱۵

امتیاز

۱۸. رعایت طبقه بندی مشاغل و قانون کار برای کارمندان

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه شود)

۱- کلیه کارکنان اعم از مری، مدیر و سایر کارکنان دارای قرارداد کار (تمام وقت) و موقت طبق نمونه با موسس هستند

(به ازای هر مورد ۲ امتیاز)

۱۰

در صورتی که موسس، مدیر هم می باشد فقط یک مورد امتیاز احراز می گردد

۲۵

۲- کلیه کارکنان اعم از مری، مدیر و سایر کارکنان بیمه هستند

امتیاز

جمع امتیاز

پرسشنامه مدیریت و برنامه ریزی

۱۹. سابقه تاسیس و فعالیت مؤثر آموزشگاه (به ازای هر سال فعالیت)

۱- به ازای هر سال فعالیت ۴ امتیاز حداکثر ۴۰ امتیاز-----

۴۰

امتیاز

۲۰. سابقه مدیر آموزشگاه

۱- وجود مدیر مستقل به ازای هر سال ۳ امتیاز حداکثر ۳۰ امتیاز-----

۳۰

۲- وجود مدیر - موسس به ازای هر سال ۱ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز-----

۱۰

۳- وجود مدیر - مربی به ازای هر سال ۱ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز-----

۱۰

امتیاز

۲۱. آیا تقویم آموزشی سالانه با مشخصات کافی به صورت راهنما در دسترس می باشد

۱- عالی (کتابچه چاپی راهنما شامل نام دوره، طول مدت دوره، تاریخ شروع و پایان آن و شرایط پذیرش و شهریه تهیه و به تعداد کافی موجود می باشد)

۱۵

۲- خوب (جزوه راهنما شامل نام دوره، طول مدت دوره، تاریخ شروع و پایان آن و شرایط پذیرش و شهریه تهیه و به تعداد کافی موجود می باشد)

۱۰

۳- ضعیف (برگه راهنما شامل نام دوره، طول مدت دوره، تاریخ شروع و پایان آن و شرایط پذیرش و شهریه تهیه و به تعداد کافی موجود می باشد)

۵

امتیاز

۲۲. سیستم اطلاع رسانی و انتشار تقویم سالانه دوره های آموزشی از طریق رسانه

(در سطح استان- شهر- کشور)، (امتیاز هر مورد در صورت تأیید و وجود اسناد و مدارک معتبر محاسبه شود)

۱- تبلیغات الکترونیکی (وب سایت- سامانه پیام کوتاه- پست الکترونیکی) -----

۱۰

۲- تبلیغات رسانه ای (صدا و سیما) -----

۱۰

۳- تبلیغات رسانه ای (جراید کشوری- محلی) -----

۶

۴- تبلیغات میدانی (بیلبورد- بنر- اتوبوسی) -----

۵

۵- پوستر- تراکت- اعلامیه (در صورت وجود اسناد هزینه کرد مالی هستند در هر مورد) --

۴

امتیاز

۲۳. استاندارد آموزش مهارت ، منابع و کتب آموزشی مورد نیاز کارآموزان هر یک از دوره های آموزشی

۱- وجود استاندارد مهارت آموزش در آموزشگاه به ازاء هر حرفه دایره ۲ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز-----

۲- نصب فهرست توانائی های استاندارد مهارت ها و آموزش به صورت پوستر در معرض دید

(کارآموزان به ازاء هر حرفه یک امتیاز حداکثر ۵ امتیاز) -----

۳- وجود طرح درس به ازاء هر حرفه ۴ امتیاز حداکثر ۲۰ امتیاز-----

امتیاز

۲۴. سیستم نگهداری سوابق اجرای دوره های آموزش

(نگهداری اطلاعات اجرای هر یک از دوره ها شامل تعداد متقاضیان - تعداد ثبت نام شدگان - تعداد قبول شدگان -

تعداد آزمون دهندگان - مشخصات مربی دوره ها)

۱- به ازاء هر سال ۴ امتیاز حداکثر ۲۰ امتیاز-----

امتیاز

۲۵. استفاده از نرم افزارهای آموزشی به ازای هر حرفه مرتبط ۲ امتیاز-----

(حداکثر ۱۰ حرفه)

امتیاز

۲۶. ارزشیابی مستمر و منظم پیشرفت آموزشی کارآموزان توسط مربی

۱- اجرای آزمون میان دوره و ثبت نتایج آن (به ازای هر حرفه - دوره ۱ امتیاز حداکثر ۵ امتیاز)-----

۲- اجرای آزمون پایان دوره (به ازای هر حرفه - دوره ۲ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز) -----

۴- به ازای برگزاری آزمون میان دوره ای برای دوره های بیش از ۳۰۰ ساعت حداکثر ۲ بار (هر بار ۵ امتیاز) -----

امتیاز

۲۷. نظارت مدیر بر مریبان، کارکنان و کارآموزان

- ۱- تعیین و ابلاغ شرح وظایف شغلی -----
- ۲- نظارت بر حسن انجام وظایف کارکنان -----
- ۳- نظارت بر ورود و خروج و رفتار کارکنان و کارآموزان -----
- ۴- استقرار سیستم نرم افزار مدیریت جامع آموزشگاه -----

امتیاز

۲۸. آیا طرح منظمی برای ثبت وضعیت تجهیزات و مواد مصرفی و ابزارآلات قبل از

شروع هر دوره آموزشی وجود دارد

(هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه شود - امتیاز کامل براساس مشاهده مستندات پرسشنامه نظرسنجی از کارآموزان ردیف ۲ و پرسشنامه نظرسنجی از مریبان ردیفهای ۳ الی ۵)

- ۱- وجود بایگانی گزارش وضعیت کارگاه که توسط مریبی یا مسئول کارگاه به مدیر ارائه گردیده و رفع عیب شده است -----
- ۲- وجود حداقل مواد مصرفی در انبار به طور دائم براساس دفتر اموال -----
- ۳- تهیه چک لیست برای بازبینی و سرویس تجهیزات در بازه زمانی سالانه (شامل روانکاری، گردگیری، تعویض قطعات فرسوده و ...) -----

امتیاز

پرسشنامه شایستگیهای مریبان

۲۹. میزان رعایت ضوابط عمومی و تخصصی در جذب مریبان براساس شیوه نامه های مرتبط

۷۰

(ابلاغ مریبگری) (به ازاء هر مریبی ۱۰ امتیاز حداکثر ۷۰ امتیاز)

امتیاز

۳۰. ارزیابی مدارک بازآموزی و ارتقاء مهارت مریبان براساس اسناد موجود

(گذراندن دوره های تخصصی مورد تأیید سازمان طی ۳ سال گذشته مرتبط با حرفه آموزشی مندرج در کارت مریبگری) شرکت در دوره های آموزشی، بازآموزی و ارتقاء مهارت مریبان مورد تأیید سازمان

۱۰۰

(به ازاء هر دوره - مریبی ۱۰ امتیاز حداکثر ۱۰۰ امتیاز)

امتیاز

۳۱. میانگین سابقه تدریس مریبان (براساس ابلاغ مریبگری)

۶۰

(به ازاء هر سال سابقه ۲ امتیاز حداکثر ۶۰ امتیاز) (در صورت تعدد مریبان میانگین محاسبه و درج شود)

امتیاز

۳۲. میانگین تجربه مریبان در بازار کار (مشاغل مرتبط با رشته تدریس آنها)،

۴۰

براساس اسناد و مدارک موجود از مراجع معتبر (اتحادیه، صنوف، صنایع و...) (به ازاء هر سال سابقه ۲ امتیاز حداکثر ۴۰ امتیاز)

امتیاز

۳۳. میانگین ساعت شرکت مریبان آموزشگاه در کارگاه ها و سمینارهای تخصصی

(به استثنای دوره های بازآموزی) در رشته مربوطه در ۲ سال اخیر (براساس اسناد و مدارک معتبر)

۱۰

(به ازاء هر سمینار ۱ امتیاز حداکثر ۱۰ امتیاز)

امتیاز

۳۴. بانک اطلاعات کامل از مشخصات و سوابق مریبان آموزشگاه در ۲ سال گذشته

براساس کدامیک از روشهای زیرتهیه شده است (فقط یک مورد محاسبه می شود)

۲۰

۱- نرم افزاری

۱۰

۲- مکتوب

امتیاز

۳۵. برخورداری آموزشگاه در زمینه مربیان متخصص (براساس فهرست مربیان آموزشگاه صفحه ۳)

راهنمای امتیازدهی	جمع کل					تعداد	مربی پاره وقت
		دکترای تخصصی PHD	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم		
دیپلم به ازای هر نفر ۱۵ امتیاز فوق دیپلم به ازای هر نفر ۱۰ امتیاز لیسانس به ازای هر نفر ۱۵ امتیاز فوق لیسانس به ازای هر نفر ۲۰ امتیاز دکترای به ازای هر نفر ۳۰ امتیاز							
دیپلم به ازای هر نفر ۱۵ امتیاز فوق دیپلم به ازای هر نفر ۲۰ امتیاز لیسانس به ازای هر نفر ۲۵ امتیاز فوق لیسانس و بالاتر ۳۰ امتیاز دکترای به ازای هر نفر ۴۰ امتیاز							
		جمع امتیاز					

توضیح:

- حداکثر ۱۴۰ امتیاز قابل محاسبه است
- باستناد قرارداد کار مربی (تمام وقت- پاره وقت) با موسس

امتیاز

پرسشنامه بهداشت ، ایمنی و خدمات رفاهی

۳۶. وضعیت روشنایی و تناسب نور در کارگاه ها و کلاس ها
(وجود روشنایی فنی براساس استانداردهای ملی)

- ۱- بسیار مطلوب -----
- ۲- مطلوب -----
- ۳- متوسط (با قابلیت اصلاح) -----

امتیاز

۳۷. سیستم تهویه ، سرمایش و دما در کارگاه ها و کلاس ها (داشتن تناسب با محیط کار)

سرمایش :	گرمایش :
فن کوئل ----- ۵	شوفاز ----- ۱۰
کولر گازی ----- ۱۰	فن کوئل ----- ۵
کولر آبی ----- ۵	بخاری گازی ----- ۵
پنکه ----- ۳	بخاری نفتی ----- ۳
سایر ----- ۱	سایر ----- ۱

امتیاز

۳۸. تجهیز و نظافت سرویس بهداشتی
(شامل صابون مایع ، بوگیر ، سطل زباله و نظافت سرویسهها - متناسب با محیط کار)

- ۱- بسیار مطلوب -----
- ۲- مطلوب -----
- ۳- متوسط -----

امتیاز

۳۹. وجود وسایل کمکهای اولیه ، تجهیزات آتش نشانی ، وجود تهویه مناسب و امکانات ایمنی
مورد نیاز در کارگاه ها (هر کدام ۵ امتیاز) -----

امتیاز

۴۰. وضعیت ظاهری دیوارها، درها و پنجره ها و نظافت کارگاه ها و کلاس ها

- ۱- بسیار مطلوب -----
- ۲- مطلوب -----
- ۳- متوسط (با قابلیت اصلاح) -----

امتیاز

۴۱. بهره گیری از تابلوهای آگاه کننده در زمینه ایمنی و بهداشت کار و دستورات متناسب با

حرفه آموزشی کارآموزان

(مشمول بر اطلاعیه هایی آکهی دهنده عمومی نظیر ارگونومی، اخلاق حرفه ای و تخصصی)

- ۱- بسیار مطلوب -----
- ۲- مطلوب -----
- ۳- متوسط (با قابلیت اصلاح) -----

امتیاز

پرسشنامه تجهیز و بهره برداری از کارگاه ها

ذخیره مواد مصرفی		وسایل کمک آموزشی		سیستم کنترل تحویل و دریافت تجهیزات و ابزار آلات به عروسی و کار آموز		ذخیره ابزار آلات		کمک یا کشوی کارآموز		ذخیره قطعات یدکی		درصد تجهیز بر اساس استاندارد سازمان	سابقه تأسیس و تجهیز (به سال) بر اساس آخرین سال نوسازی کارگاه	عنوان کارگاه
میانگین														
امتیاز														

۵۰ امتیاز	تا یک سال
۴۰ امتیاز	تا دو سال
۳۰ امتیاز	تا سه سال
۲۰ امتیاز	تا چهار سال
۱۰ امتیاز	تا پنج سال

۱. میانگین سابقه تجهیز کارگاه (سال)
(بر اساس اسناد خرید تجهیزات و سال ساخت آنها)

صفر	کمتر از ۵۰ درصد
۵۰	بیش از ۵۰ و کمتر از ۷۰ درصد
۸۰	بیش از ۷۱ و کمتر از ۹۰ درصد
۱۰۰	بیش از ۹۰ درصد

۲. میانگین درصد تجهیز کارگاه

۵۰ امتیاز	کلیه کارگاهها تجهیز می باشد
-----------	-----------------------------

۳. وسایل کمک آموزشی مطابق استاندارد

* در صورت عدم تجهیز کلیه کارگاهها به تناسب درصد امتیاز کسر می گردد.

* کارگاههای رایانه در صورت داشتن شبکه و مجهز بودن به نرم افزارهایی نظیر Netsupport امتیاز تعلق می گیرد.

۱۰	کلیه کارگاهها مجهز می باشند
۱۰	به میزان ظرفیت پذیرش
۱۰	کلیه کارگاهها مجهز می باشند

۴. ذخیره قطعات یدکی (مطابق استاندارد)

۵. کمک یا کشوی کارآموز

۶. ذخیره ابزار آلات (مطابق استاندارد)

۰	کمتر از ۵ درصد
۱۰	بین ۶ تا ۱۰ درصد
۲۰	بالاتر از ۱۰ درصد

۷. استاندارد

جمع امتیاز

پرسشنامه مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی

۴۲. برنامه ریزی مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی براساس شیوه نامه مصوب سازمان (امتیاز هر مورد که وجود دارد محاسبه شود)

- ۱- مرکز آموزشی دارای برنامه و شرح خدمات مدون در زمینه مشاوره شغلی و آموزشی است که بصورت مکتوب همزمان با ثبت نام کارآموزان در اختیار آنان قرار می گیرد ----- ۱۰
- ۲- کارآموزان قبل از ثبت نام و در حین آموزش خدمات مشاوره شغلی و آموزشی طبق برنامه از قبل اعلام شده را دریافت می کنند (مصاحبه با گروه های کوچک ۸ تا ۶ نفره با کارآموزان در زمان ارزیابی و اتفاق نظر و رای جمعی ثبت شده آنان) ----- ۱۰
- ۳- نتایج مشاوره شغلی و آموزشی هر کارآموز در پرونده آنان ثبت و نگهداری می شود ----- ۱۰

امتیاز

۴۳. ارتباط با خبرگان و بازار کار (هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه شود)

- ۱- در هر دوره آموزشی حداقل یک نوبت اطلاعات بازار کار از قبیل واحدهای اقتصادی فعال، تعداد فرصتهای شغلی مرتبط با رشته کارآموزی به کارآموزان ارائه می شود (توسط ارزیاب رؤیت گردد) ----- ۵
- ۲- مرکز آموزشی ارتباط منظم و مستمر با مراکز کارایی دارد و شرایط معرفی کارآموزان را به کارایی ها فراهم می کند (مستندات معتبر ارتباط با بنگاه کارایی موجود باشد) ----- ۵
- ۳- در طول هر دوره آموزشی حداقل یک نوبت از افراد مطلع و خیره بازار کار متناسب با هر رشته براساس برنامه مشخص برای راهنمایی و مشاوره کارآموزان دعوت می شود (دعوت نامه و صورت جلسه حضور فرد خیره موجود باشد) ----- ۵
- ۴- طبق برنامه مشخص، کارآموزان هر دوره آموزشی حداقل یک نوبت از واحدهای صنفی یا اقتصادی مرتبط بازدید می کنند (گزارش بازدید با نام کارآموزان بازدید کننده به تأییه واحد صنفی موجود باشد) ----- ۵

امتیاز

۴۴. رهگیری اشتغال کارآموزان (هر مورد که وجود دارد امتیاز مربوط محاسبه شود)

- ۱- مرکز آموزشی بطور منظم حداقل هر سال یک نوبت از طریق نمونه گیری وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان خود را رهگیری می کند و اطلاعات آن را در بانک اطلاعات کارآموزان نگهداری می کند ----- ۵
- ۲- مرکز آموزشی در هر سال حداقل یک نوبت از کارفرمایان درباره وضعیت کاری کارآموزان استخدام شده استعلام می کند ----- ۵

امتیاز

پرسشنامه کارایی داخلی

ثبت نام شدگان و خروجی ها در دو سال گذشته (از تاریخ ..... لغایت .....).....

تعداد ترک کنندگان دوره	قبول شدگان		سطح تحصیلات				ثبت نام شدگان (نفر ساعت)	ثبت نام شدگان در سال (نفر)	مشخصات دوره آموزشی		
			فوق لیسانس و بالا	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم			عنوان دوره	ساعت	درجه
									درجه ۲	جمع	
									درجه ۱		

سطح تحصیلات	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
تا دیپلم ۲ امتیاز		
فوق دیپلم ۴ امتیاز		
لیسانس ۶ امتیاز		
فوق لیسانس و بالاتر ۸ امتیاز		
جمع	۱۰۰	

۱. به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ساعت کارآموز

دوره های درجه یک (در صورت عدم وجود رونوشت مدارک تحصیلی حداقل امتیاز سطح تحصیلات در نظر گرفته شود)

سطح تحصیلات	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
دیپلم ۱ امتیاز		
فوق دیپلم ۲ امتیاز		
لیسانس ۳ امتیاز		
فوق لیسانس و بالاتر ۴ امتیاز		
جمع	۵۰	

۲. به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ساعت کارآموز دوره های درجه دو (در صورت عدم وجود رونوشت مدارک تحصیلی حداقل امتیاز سطح تحصیلات در نظر گرفته شود)

نرخ قبول شدگان	درجه یک	
		۲۷۰
	درجه دو	۲۰۰
جمع		۴۷۰

۳. به ازای هر درصد نرخ قبول شدگان دوره های درجه دو ۲ امتیاز و دوره های درجه یک ۳ امتیاز

تعداد ترک کنندگان دوره آموزشی	امتیاز منفی	حداکثر
		۳۰

۴. به ازای هر یک درصد ترک کنندگان دوره آموزشی یک امتیاز منفی لحاظ شود (تفاوت بین فرم معرفی به آزمون و آمار ثبت نام شدگان)

پرسشنامه نظرسنجی از کار آموزان

ردیف	موضوع	تعداد پاسخ ها		
		ضعیف	خوب	عالی
۱	دسترسی کافی به مواد مصرفی			
۲	دسترسی کافی به تجهیزات و ابزار آلات			
۳	کیفیت خدمات مشاوره و راهنمایی آموزشی / شغلی			
۴	دسترسی کارآموزان به فهرست توانایی های استاندارد های آموزشی مهارت و اطلاع آنها از سرفصلهای آموزشی			
۵	فراهم بودن امکان جبران کسری مهارت در طول دوره			
۶	برگزاری منظم و بموقع جلسات آموزشی مطابق ساعات مصوب دوره آموزشی			
۷	وضعیت کمی و کیفی تاسیسات بهداشتی ، حرارتی و برودتی			
۸	تامین امنیت اخلاقی و فرهنگی در محیط آموزشگاه و طرز برخورد مربی و کارکنان آن با کارآموزان			
۹	انجام بموقع امور اداری مورد نیاز کارآموزان مانند معرفی به آزمون و ...			
۱۰	دسترسی به منابع آموزشی (کتابهای تخصصی و نرم افزارهای آموزشی)			
۱۱	حضور بموقع مربی در کلاس و کارگاه			
۱۲	توجه کافی مربی به وضعیت کارآموزان و تلاش جهت رفع مشکلات آنها			
۱۳	رعایت اهداف و سرفصلهای آموزشی از سوی مربی			
۱۴	اثربخشی و کیفیت آموزشها (توانمندی و اعتماد به نفس و آمادگی کارآموزان برای احراز شغل مورد نظر)			
۱۵	کیفیت ایمنی و بهداشت کارگاه			
۱۶	حمایت از کارآموزان دریافت شغل			
۱۷	استفاده از صاحبان مشاغل ، کارفرمایان ، کارآفرینان و افراد موفق جهت آشنا کردن کارآموزان با مشاغل و چگونگی مراحل ایجاد شغل مرتبط با دوره آموزشی			
۱۸	انجام بازدید از مراکز تولیدی و خدماتی مرتبط با دوره آموزشی			
۱۹	ارزشیابی مستمر طی دوره آموزشی			
۲۰	رعایت نرخ شهریه مصوب			
جمع کل				

توضیحات :

کارشناس ارزیاب می تواند با روشهای ذیل نسبت به انجام نظرسنجی اقدام نماید :

۱. فرم نظرسنجی را به تعداد کارآموزان مورد نظر تکثیر و در زمان بازدید در اختیار تعدادی از کارآموزان به تفکیک هر دوره آموزشی قرار دهد (حداقل ۸۰٪ حضور داشته باشند) و پس از تکمیل توسط کارآموزان ، جمع آوری و نتیجه جمع بندی را در این پرسشنامه ثبت نماید .
۲. با تعدادی از کارآموزان به تفکیک هر دوره آموزشی (حداقل ۸۰٪ حضور داشته باشند) مصاحبه کند و رای جمعی را در هر مورد لحاظ کند .
۳. به منظور محاسبه امتیاز کل ، تعداد هر یک از گزینه ها بشرح ذیل در امتیاز مربوط ضرب و محاسبه شود .
- ۴- نظرسنجی از نمای دوره های در حال اجرا در زمان ارزیابی الزامی است .

عالی (۳)

پرسشنامه فعالیت های ویژه

۴۵. انجام پروژه های مشترک آموزشی مهارتی با مراکز آموزشی و پژوهشی داخلی / خارجی

در طول ۲ سال گذشته

۱- هر پروژه مشترک با مراکز آموزشی و پژوهشی داخلی ۱۰ امتیاز (حداکثر ۳۰ امتیاز)

۲- هر پروژه مشترک با مراکز آموزشی و پژوهشی خارجی ۲۵ امتیاز (حداکثر ۵۰ امتیاز)

ردیف	نام سازمان و موسسه	ملیت		نوع همکاری			مدت همکاری	
		ایرانی	خارجی	خدمات آموزشی	مشاوره پژوهشی و مشاوره ای	برگزاری سمینار	شروع	خاتمه
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								

امتیاز

۴۶. اجرای دوره های آموزشی و مهارتی جدید طی دو سال گذشته

(هر حرفه ۵ امتیاز، حداکثر ۵۰ امتیاز) (مهارت جدید مشتمل بر کلیه حرفه های مجاز مورد تأیید سازمان می باشد)

ردیف	عنوان دوره آموزشی جدید	شماره پروانه یا مجوز	تاریخ پروانه یا مجوز	تاریخ شروع دوره
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				

توضیح : هر عنوان دوره آموزشی جدید فقط یک نوبت ثبت شود .

امتیاز

۴۷. انتخاب مربی یا مدیر نمونه استانی و کشوری از بین مربیان مرکز آموزشی طی دو سال گذشته

(استانی ۵ امتیاز، کشوری ۱۵ امتیاز، حداکثر ۳۰ امتیاز)

رتبه	نام و نام خانوادگی	سمت	سطح تقدیر		سال	شماره تقدیر نامه	امتیاز
			کشوری	استانی			
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
۶							
جمع کل							

۴۸. انتخاب کارآموز نمونه در مسابقات (المپیاد ملی یا جهانی) طی دو سال گذشته

استانی = ۵ امتیاز (حداکثر ۳ نفر)

کشوری = ۱۵ امتیاز (حداکثر ۲ نفر)

جهانی = ۵۰ امتیاز (حداکثر ۱ نفر)

رتبه	نام و نام خانوادگی کارآموز	رشته آموزشی در مسابقه	سطح مسابقات			رتبه	سال	امتیاز
			جهانی	کشوری	استانی			
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								
جمع کل								

۴۹. تدوین استاندارد آموزشی مهارت مورد تأیید سازمان آموزش فنی و حرفه ای یا کتاب تخصصی دارای شابک (هر مورد ۱۰ امتیاز – حداکثر ۵۰ امتیاز)

ردیف	عنوان استاندارد / کتاب	کد استاندارد / شابک	تاریخ تصویب توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای	امتیاز
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
جمع کل				

پرسشنامه وضعیت انضباطی آموزشگاه

۵۰. وضعیت انضباطی آموزشگاه طی ۲ سال گذشته بر اساس رای هیات نظارت استان (به ازای هر مورد که ... وجود دارد جداگانه محاسبه گردیده و از جمع امتیاز کل کسب شده آموزشگاه کسر شود) (استعلام از اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان ضروری است)

- ۱- اخطار کتبی به ازای هر مورد -----
- ۲- توبیخ یا اخذ تعهد هر مورد -----
- ۳- تعطیل موقت هر مورد -----
- ۴- لغو ابلاغ مدیریت (به ازاء هر مورد ۵۰ امتیاز حداکثر ۱۰۰ امتیاز) -----

امتیاز

بسمه تعالی

شماره

.....
.....

کارنامه اعتبارسنجی (موقت)

آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد ..... استان :

شهرستان : .....

عنوان مؤسسه مجری اعتبارسنجی :

شماره مجوز : .....

ردیف	عنوان معیارهای ارزشیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	ساختمان	۲۸۰	
۲	امور مالی- اداری و ارتباطات	۲۳۰	
۳	مدیریت و برنامه ریزی	۲۶۰	
۴	صلاحیت مربیان	۴۴۰	
۵	بهداشت ، ایمنی و خدمات رفاهی	۱۲۳	
۶	تجهیزات و بهره برداری از کارگاه ها	۲۵۰	
۷	مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی	۶۰	
۸	ارزیابی ثبت نام شدگان و خروجی ها	۶۲۰	
۹	نظرسنجی از کارآموزان	۶۰	
	جمع	۲۳۲۳	
	فعالیت های ویژه	۲۸۰	

نام و نام خانوادگی کارشناس ارزیاب : .....

شماره مجوز : ..... مهر و امضاء : .....

نام و نام خانوادگی مدیر مؤسسه مجری اعتبارسنجی : .....

مهر و امضاء : .....

مدیر محترم مؤسسه مجری اعتبارسنجی : .....

اینجانب ..... مؤسس آموزشگاه فنی و

حرفه ای آزاد .....

دارم لذا تقاضا دارد نسبت به اعتراض اینجانب رسیدگی شود .

نسبت به نتیجه اعتبارسنجی بشرح این کارنامه اعتراض

ندارم لذا تقاضا دارد نسبت به صدور کارنامه قطعی اعتباربخشی اقدام فرمائید .

مهر و امضاء مؤسس آموزشگاه

.....

توجه : اعتبار این کارنامه از تاریخ صدور حداکثر ۳ ماه می باشد .

کارنامه اعتبارسنجی (قطعی)

آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد ..... استان :

شهرستان : .....

عنوان مؤسسه مجری اعتبارسنجی :

شماره .....

مجوز :

ردیف	عنوان معیارهای ارزشیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	ساختمان	۲۸۰	
۲	امور مالی- اداری و ارتباطات	۲۳۰	
۳	مدیریت و برنامه ریزی	۲۶۰	
۴	صلاحیت مربیان	۴۴۰	
۵	بهداشت ، ایمنی و خدمات رفاهی	۱۲۳	
۶	تجهیزات و بهره برداری از کارگاه ها	۲۵۰	
۷	مشاوره و راهنمای شغلی و آموزشی	۶۰	
۸	ارزیابی ثبت نام شدگان و خروجی ها	۶۲۰	
۹	نظرسنجی از کارآموزان	۶۰	
جمع		۲۳۲۳	
فعالیت های ویژه		۲۸۰	

نام و نام خانوادگی کارشناس ارزیاب : ..... شماره مجوز :

مهر و امضاء :

نام و نام خانوادگی مدیر مؤسسه مجری اعتبارسنجی :

مهر و امضاء : .....

اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان : .....

اینجانب ..... مؤسس آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد
..... ضمن ارسال کارنامه اعتبارسنجی
(قطعی) تقاضا دارم گواهینامه رتبه بندی صادر فرمایند .

مهر و امضاء مؤسس آموزشگاه
.....

سازمان آموزش های حرفه ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

گواهینامه

شماره :

تاریخ :

آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد : .....

بموجب مصوبه جلسه مورخ..... هیئت نظارت استان و براساس دستور العمل اعتبارسنجی شماره ۰۲۸۲۸/۲۱۰

مورخ ۱۳/۱۲/۸۶ هیئت نظارت مرکزی درجه..... به آن موسسه اعطاء می گردد.

اعتبار این گواهینامه از تاریخ صدور به مدت سه سال می باشد .

شیوه نامه شاخص فضای سرانه آموزشی

براساس مصوبه مورخ ۸۷/۴/۱۶ هیات نظارت مرکزی و ماده ۷ ضوابط و دستورالعمل اجرایی آئین نامه نحوه تشکیل و اداره آموزشگاه های آزاد در راستای سیاستهای حمایتی سازمان از توسعه بخش خصوصی و با توجه به لزوم ظرفیت سازی ، شاخص های فضای عمومی و فضای آموزشی براساس « سرانه مورد نیاز به ازای هر کارآموز » جهت اجرا ابلاغ می گردد :

الف- فضای عمومی : شامل (فضای مفید اداری ، سرویس بهداشتی ، آبدارخانه و بوفه ، فضای تنفس و نمازخانه):

۱- فضای مفید اداری : حداقل ۲۰ مترمربع (شامل اتاق مدیر ، مربی ، مسئول ثبت نام و اتاق تکثیر بایگانی) می باشد. برای تشکیل بیش از ۳ کلاس بطور همزمان به ازای هر کلاس اضافه ۱۰٪ به فضای مفید اداری اضافه می شود.

۲- سرویس بهداشتی : حداقل ۱ سرویس برای استفاده حداکثر ۲۰ نفر.

۳- آبدارخانه و بوفه : حداقل ۶ مترمربع.

۴- فضای تنفس : حداقل ۳ مترمکعب به ازای هر نفر (فضای تنفس عبارتست از هر گونه فضای قابل استفاده بجز فضای کارگاهها و کلاسها ، فضای اداری ، سرویس بهداشتی ، بوفه و آبدارخانه ونمازخانه).

مثال : چنانچه ارتفاع ۳ متر و طول و عرض هر کدام یک متر باشد فضای تنفس عبارت است از
(مترمکعب $3=1 \times 1 \times 3$)

۵- نمازخانه : حداقل ۶ مترمربع.

ب : فضای مفید آموزشی : (به مجموعه مورد نیاز آموزشهای نظری و کارگاهی اطلاق می شود که باید علاوه بر فضای عمومی متناسب با تعداد کارآموز در هر حرفه آموزشی به شرح ذیل تامین شود).

۱- فضای مفید آموزشی براساس سرانه هر کارآموز در هر حرفه به شرح جدول پیوست محاسبه می گردد.

توجه : فضای سرانه هر نفر در جدول مذکور براساس ظرفیت مورد تأیید هیات نظارت استان (مندرج در پروانه تاسیس هر حرفه) می باشد.

۲- به منظور تاسیس آموزشگاه برخورداری از فضای مفید آموزشی برای حداقل ۱۰ نفر در هر حرفه / رشته (با رعایت سرانه فضای آموزشی) الزامی است.

۵۹

۳- بهره برداری از فضای آموزش عملی (کارگاهی) مناسب متعلق به بنگاههای اقتصادی (کارخانه ، کارگاه و سایر موسسات) توسط آموزشگاههای فنی و حرفه ای آزاد در صورت ارائه قرارداد معتبر موسس

با مالک بنگاه اقتصادی و رعایت جوانب فنی و ایمنی مطابق نمونه پیوست مورد تأیید هیات نظارت استان بلامانع می باشد .

ج: در صورت افزایش هر حرفه/ رشته بایسته است فضای مفید آموزشی براساس سرانه هر نفر در آن حرفه/رشته با رعایت بند ۲ قسمت ب و همچنین فضای تنفس مطابق بند ۴ قسمت الف محاسبه و اقدام گردد .

د: شروع دوره آموزشی توسط موسس حداقل با ۵ کارآموز امکانپذیر است .

ه: کاهش ۱۰٪ متراژ تعیین شده در موارد خاص با نظر هیات نظارت استان در مناطق محروم بلامانع است .

با عنایت به موارد معروض ، صدور دستور رعایت اکید و دقیق شرایط فوق الذکر موجب امتنان و مورد انتظار می باشد .

و: اخذ پوشش های بیمه ای شامل (بیمه حوادث- مسئولیت مدنی موسس و مدیر- آتش سوزی- سیل و زلزله) جهت آموزشگاه ضروری است .

ز: برای آموزشگاه هایی که بیش از شش کارگاه به صورت همزمان در یک ساختمان دایر می نمایند ارائه مجوز مقاوم سازی « از مراجع ذیربط (نظام مهندسی) » ساختمان ضروری است .

سرايه فضا جهت يك كار آموز

ردیف	رشته آموزشی	حداقل سرانه فضای مفید آموزشی جهت یک کارآموز (متر مربع)
۱	اتومکانیک ، ماشین آلات کشاورزی ، حمل و نقل	۵/۳
۲	تاسیسات	۵
۳	صنایع فلزی ، صنایع نساجی ، برق ، صنایع چوب (غیراز معرق و منبت)	۴/۶
۴	صنایع جوشکاری ، مکانیک ، صنایع غذایی سایر حرف : (بجز حرفی که امکانات کارگاهی گسترده دارند)	۴/۳
۵	فناوری اطلاعات	۲/۵
۶	الکترونیک ، مخابرات ، صنایع شیمیایی، بیوتکنولوژی	۳/۴
۷	مراقبت زیبایی ، صنایع چوب (معرق و منبت)	۳/۱
۸	صنایع غذایی (حرفه های آشپزی و شیرینی پزی)	۴
۹	عمران (نقشه کشی) ، گردشگری ، هتلداری ، طراحی و دوخت ، کشاورزی (حمل آموزش عملی می تواند فضای آموزشی باشد)	۲/۸ برای رشته کشاورزی می تواند محل آموزش و کارگاه عملی منفک از هم دیگر باشد.
۱۰	امور اداری ، امور مالی بازرگانی ، خدمات آموزشی ، مدیریت و صنایع	۲/۵ برای کلاس تئوری
۱۱	معدن ، حرفه آتش نشان صنعتی از رشته بهداشت و ایمنی ، رشته عمران و یا رشته هایی که نیاز به امکانات گسترده کارگاهی دارند . کشاورزی (حمل آموزش عملی می تواند جدای از فضای آموزش تئوری باشد)	محل کارگاه جداگانه است
۱۲	فرش باف ، رفوگر فرش ، طراحی سنتی فرش ، گلیم باف ، جاجیم باف ، گبه باف	۴
	طلا و جواهر سازی ، فروشنده طلا و جواهر ، ملبله ساز نقره ، بازاریاب طلا از خاک ، سنگ شناسی ، سنگهای قیمتی ، ملبله کار و زنجیر باف ، ریخته گر فلزات قیمتی ، مدلساز فلزات قیمتی ، ذوبکار فلزات قیمتی ، جوشکار و تعمیر کار	۴/۶
	نقاشی ، مینیاتور ، تذهیب ، نقاشی روی پارچه ، نقاشی روی شیشه ، نقاشی روی چرم ، گیپور باف ، مروارید باف ، مکرومه باف ، حصیر باف ، پوستین دوز ، خاتم ساز ، قبادوز ، صدف ساز ، تابلو ساز تزئینی ، معرق کار ایاف گیاهی ، عروسک ساز ، قلاب باف چرم و جیر ، آئینه کار ، حجم ساز ، ملبله ساز نقره ، خاتم کار ، معرق کار ایاف گیاهی ، قلم زن	۳/۷
	شیشه گری ، تراشکار شیشه و کریستال ، حجار ، پیکر تراشی	۵
	توپ دوز چرمی ، طراح کیف و کفش ، بستایی ساز ، پیش کار ، برشکار رویه کفش ماشینی سازنده گیاهان مصنوعی ، سازنده میوه های خمیر چینی ، گل سازی گل های مصنوعی (خمیر چینی) ، شمع سازی	۳/۱
	شبکه دوز ، پته دوز ، ابریشم دوز ، مروارید دوز ، بولک و منجق دوز ، تکه دوز ، قلاب دوز ، کاموا و کوبلن دوز ، گلابتون دوز ، گلدوز دستی ، سوزن دوز بلوج ، تکه دوز با چرخ ، گلدوز ماشینی	۳/۷
سفالگر ، گرافیک ، عکاس عمومی ، تصویر برداری ، متصدی لابراتوار عکاسی ، کمک طراحی صنعتی ، میکس و مونتاژ	۳/۷	

گروه بندی شهرستانها در طرح اعتبار بخشی

ردیف	نام استان	شهرستان های گروه ۱	شهرستان های گروه ۲
۱	آذربایجان شرقی	تبریز- مراغه- میانه- مرند	آذرشهر-اسکو- اهر- بستان آباد- بناب- عجبشیر- کلپیر- ملکان- هریس- هشترود- سراب- ورزقان- خسروشهر- گوگان- هادی شهر- جلفا و سایر شهرستانها
۲	آذربایجان غربی	ارومیه- خوی - میاندوآب- بوکان- مهاباد	تکاب- سلماس- شاهین دژ- سردشت- پیرانشهر- اشنویه- ماکو- نقده و سایر شهرستانها
۳	اصفهان	آران و بیدگل- خمینی شهر- شاهین شهر- میمه- شهرضا- فلاورجان- کاشان- لنجان- مبارکه- نجف آباد- اصفهان	اردستان- برخوار- تیران و کرون- چادگان- خوانسار- نائین- دهقان- سیرم- فریدن- فریدونشهر- گلپایگان- نطنز و سایر شهرستانها
۴	اردبیل	اردبیل	سایر شهرستانها
۵	ایلام	ایلام	ایوان- شیروان- چرداول- دهلران- مهران- آبدانان- دره شهر- ملکشاهی و سایر شهرستانها
۶	بوشهر	بوشهر- برازجان	سایر شهرستانها
۷	تهران	تهران	دماوند- اسلامشهر- ورامین- پاکدشت- فیروزکوه- رباط کریم و سایر شهرستانها
۸	سمنان	شاهرود- سمنان	دامغان- گرمسار- مهدی شهر- سرخه از سنان- میامی از شاهرود و سایر شهرستانها
۹	سیستان و بلوچستان	زابل- زاهدان- ایرانشهر- چابهار	زک- بنجار- بمبور- کنارک- نکور- نیکشهر- خاش- سراوان و سایر شهرستانها
۱۰	کرج	کرج	شهریار- رباط کریم- مشتگرد- نظرآباد و سایر شهرستانها
۱۱	کردستان	سنندج	سایر شهرستانها
۱۲	کرمانشاه	کرمانشاه	سایر شهرستانها
۱۳	کرمان	کرمان- سیرجان - رفسنجان	سایر شهرستانها
۱۴	کهگیلویه و بویراحمد	یاسوج	سایر شهرستانها
۱۵	گلستان	کردکوی- ترکمن- گرگان- علی آباد- آزادشهر- گنبد	کلله- مینودشت- آق قلا- بندر گز- جیش بهاران از شهرستان گرگان- جیش کمالان از شهرستان علی آباد- گمیشان از شهرستان ترکمن- داشلی برون از شهرستان گنبد و سایر شهرستانها
۱۶	گیلان	رشت	سایر شهرستان ها
۱۷	خوزستان	اهواز- آبادان- بهبهان- ماهشهر- شوشتر	سایر شهرستان ها
۱۸	خراسان رضوی	مشهد- نیشابور- سبزوار- تربت حیدریه	سایر شهرستان ها
۱۹	خراسان شمالی	بجنورد	سایر شهرستانها
۲۰	خراسان جنوبی	بیرجند	سایر شهرستانها
۲۱	چهارمحال و بختیاری	شهرکرد- بروجن	لردگان- اردل- کوهرنگ- کیار - فارسان و سایر شهرستانها
۲۲	زنجان	زنجان	ایهر- خرمدره- خدابنده- مامنهان- طارم و سایر شهرستانها
۲۳	فارس	شیراز- آباده- اقلید- لار- فسا- مرودشت- ارسنجان- جهرم- فیروزآباد- کازرون	بوانات- خرمبید- نیریز- خرامه- استهبان- لامرد- نورآباد- داراب- سپیدان- قزوکارزین- دنج و سایر شهرستانها
۲۴	قم	قم	-
۲۵	قزوین	قزوین	سایر شهرستانها
۲۶	لرستان	خرم آباد- بروجرد	بل دختر- کوهدشت- نورآباد- درود- علی گودرز- ازنا- الشتر و سایر شهرستانها
۲۷	مرکزی	اراک- ساوه	خمین- ملات- دلپجان- شازند- آستانه- کمیجان- مهاجران- آشتیان- تفرش و سایر شهرستانها
۲۸	مازندران	بهبهر- ساری- قائمشهر- بابل- بابلسر- آمل- چالوس- تنکابن	نکا- جویبار- سوادکوه- نور- رامسر و سایر شهرستانها
۲۹	مرمزان	بندر عباس- میناب- بندر لنگه- قشم- کیش	ابوموسی- بستک- جاسک- حاجی آباد- رودان- پاریسین- خیر و سایر شهرستانها
۳۰	همدان	همدان- ملایر- نهاوند	تویسرکان- اسدآباد- کبودرآهنگ- رزن- بهار و سایر شهرستانها
۳۱	یزد	یزد- تفت- اردکان- میبد- مهریز	طبس- ابرکوه- خاتم- بافق- صدوق و سایر شهرستانها

فصل چهارم: پیوست ها

* پیشنهاد اعتبارسنجی در کشورهای مختلف

* اعتبارسنجی براساس ISO

* منابع

پیشینه اعتبارسنجی در کشورهای مختلف :

کشور هند :

توسعه بی سابقه آموزشهای فنی و حرفه‌ای در کشور هند طی سالهای اخیر سئوالاتی را در مورد کیفیت آموزشی ، شایستگی فارغ التحصیلان و میزان ارتباط آموزش آنها با نیازهای اخیر نیروی انسانی در کشور برانگیخته است .

هیات ملی اعتبارسنجی در کشور هند مسئولیت تدوین و ارزیابی کیفی بخش آموزش فنی را برعهده گرفته است و بسیاری از کارشناسان و صاحبان نظران در بخش آموزش و صنعت در سطوح مختلف دانش و تجربه خود را در این امر ملی صرف کرده اند .

به عنوان مقدمه‌ای بر فرآیند اعتبارسنجی ، هیات ملی اعتبارسنجی هنجارها و استانداردهای بخش‌های مختلف آموزش فنی مانند معماری ، آموزش کامپیوتر ، داروسازی ، مهندسی و فن آوری ، برنامه ریزی شهری ، آموزش تکنسین و فن آوری تغذیه و غیره را از طریق بررسی‌های کشوری و هیات‌های علمی مورد تجدید نظر قرار داده است .

منظور اصلی و نهایی فرآیند اعتبارسنجی هیات ملی اعتبارسنجی در کشور هند سه چیز است :

۱- کمک به همه افراد ذینفع (والدین ، فراگیران ، معلمان ، موسسات آموزشی ، انجمن‌های حرفه‌ای ، کارفرمایان ، دولت ، شرکت‌ها و غیره) برای مشخص کردن موسسات و برنامه‌های خاص آنها که مطابق با استانداردها و سایر شاخص‌های کیفی اعلام شده توسط هیات ملی اعتبارسنجی هستند .

۲- فراهم کردن راهنمایی‌های لازم برای بهینه‌سازی برنامه‌های موجود و تهیه برنامه‌های جدید .

۳- ترغیب نگهداری استاندارد خوب و ایجاد فرآیند اصلاح دائمی کیفیت در آموزش فنی کشور .

هرگونه ارزیابی و تاییدیه متعاقب آن با رجوع به مجموعه‌ای از پارامترها صورت می‌گیرد تا بتوان موقعیت یک موسسه را با موقعیت موسسات مشابه مقایسه نمود .

NAAC: معیار هفتگانه زیر را به عنوان مبنای فرآیندهای ارزیابی خود معرفی نموده است:

۱- ابعاد آموزشی ۲- آموزش، یادگیری و ارزیابی ۳- تحقیق، مشاوره، گسترش ۴- منابع زیر بنایی و آموزشی ۵- گزارش دانش آموزی و پیشرفت آنها ۶- سازماندهی و مدیریت ۷- اقدامات سالم (عملکردهای درست).

علاوه بر این، نمره موسسه ای به منظور تعیین مرتبه کلی نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت. چنانچه نمره کلی بالاتر از ۵۵ درصد باشد. وضعیت موسسه معتبر است و هر نمره ای کمتر از این مقدار منجر به وضعیت عدم اعتبار می گردد.

براساس مقادیر درجه بندی شده زیر، موسسات معتبر در مقیاس نه گانه زیر طبقه بندی می شوند:

۹۵ - ۱۰۰	A
۹۰ - ۹۵	A
۸۵ - ۹۰	A
۸۰ - ۸۵	B
۷۵ - ۸۰	B
۷۰ - ۷۵	B
۶۵ - ۷۰	C
۶۰ - ۶۵	C
۵۵ - ۶۰	C

موسساتی که نمره حداقل ۵۵ درصد اعتباری را کسب نموده اند، ضمن عنوان این مطلب کسب موسسه مورد نظر از ارزیابی قرار گرفته و از نظر اعتبار فاقد صلاحیت شناخته شده است. به اطلاع رساننده می شود نتیجه ارزیابی به مدت ۵ سال دارای ارزش می باشد.

نمره تقریبی هر کلاس و نمرات کلی حقیقی و همچنین نمرات معیار جمع آوری می شوند و به اطلاع موسسه می رسد.

اعتبارسنجی در بریتانیا :

آژانس تضمین کیفیت بیرونی آموزش عالی در بریتانیا (QAA) که مهمترین اهداف آن به شرح ذیل می باشد :

الف) حفظ استانداردها (بدین معنی که تضمین نماید دانش جامع و گسترده ای به همراه مهارتهای مرتبط با سطح آموزش و مهارتی که بعد از گذراندن آن دوره ها از آنها انتظار می رود ، کسب نموده باشند) .

ب) اعتبارسنجی مراکز آموزشی و برنامه ها .

ج) حمایت از مشتریان از طریق اطلاع رسانی .

د) آگاهی عمومی از اطلاعات کمی و کیفی مستقل و طبقه بندی شده

موسسات و برنامه هایشان .

ر) گسترش و بهبود کیفیت .

در سرتاسر بریتانیا که شامل انگلستان ، اسکاتلند ، ایرلند شمالی و ولز می باشد در امر اعتبارسنجی اقدام می نماید .

در بریتانیا در فاصله سالهای ۱۹۹۲-۱۹۹۹ کار ارزیابی بیرونی موسسات آموزش عالی در سطح گروههای آموزشی دانشکده ها توسط موسسه تضمین کیفیت با عنوان سنجش کیفیت آموزش یا TQA^۱ مورد اجرا گذاشته شد .

در سالهای ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ (SHEFC)^۲ سیستم رده بندی نمودار کیفیت درونی را که قبلاً در انگلیس و ولز معرفی شده بود بکار گرفت .

در سال ۲۰۰۰ بدنبال قراردادی اولین دوره TQA در سراسر اسکاتلند که مبتنی بر یک سیستم گسترده بریتانیایی جدید در رابطه با بازبینی موضوعی معرفی شد و توسط QAA^۳ و با تیمی از هیات های تامین بودجه اجرا شد .

---

(۱) Teaching Quality Assurance

(۲) Scottish Higher Education Funding Council

(۳) Quality Assurance Agency

قانون آموزش عالی ، مصوب ۱۹۹۷ ، مسئولیت تضمین کیفیت آموزش عالی را در آفریقا_____ای جن_____وبی به شورای آموزش عالی^۱ (CHE) واگذار کرده است . این وظیفه از طریق حکمی به کمیته کیفیت آموزش عالی^۲ HEQC تفویض شده است .

براساس این حکم و دستور وظایف HEQC شامل ارتقا کیفیت و اعتبارسنجی برنامه‌ها می‌گردد .

HEQC به عنوان بخشی از سیستم تضمین کیفیت ملی ، به توسعه و آموزش نیز پرداخته است .

علاوه بر الزامات قانون آموزش عالی ، حکم تضمین کیفیت HEQC در چارچوب قوانین تضمین کیفیت آموزش و یادگیری^۳ ETQA که مسئولیت کلی نظارت بر استانداردها و تضمین کیفیت را در حمایت از چارچوب فارغ التحصیلی ملی بر عهده دارد ، اجرا می شود .

رویکرد اساسی HEQC به تضمین کیفیت به طور کلی و به ویژه نسبت به اعتبارسنجی برنامه می باشد .

سیستم اعتبارسنجی برنامه HEQC ، بیشترین تمرکز خود را بر ارزیابی برنامه ها معطوف کرد .

رویکرد آنها در اعتبارسنجی این چنین است که باید اطمینان حاصل نمایند ، تنها برنامه هایی که الزامات ضروری کیفیت را برآورده می سازند ، می توانند در سیستم آموزش عالی وارد شوند لذا برنامه های موجود باید مجدداً اعتبارسنجی شوند که این موضوع شامل فرایند خودارزیابی توسط خود موسسات می باشد .

---

(۱) Council On Higher Education

(۲) Higher Education Quality Committee

(۳) Education And Training Quality Assurer

شورای اعتبارسنجی آموزش عالی CHEA در ایالات متحده آمریکا یک سازمان ملّی خصوصی غیرانتفاعی می باشد که فعالیت اعتبارسنجی را ارائه می دهد و همچنین سازمانهای اعتبارسنجی برنامه های موسسه ای را معرفی می نماید .

اعتبارسنجی در ایالات متحده بیش از صد سال قدمت دارد که با رشد فرهنگی و آگاهی های اجتماعی جهت حمایت از سلامت و امنیت عمومی و خدمت به منافع ملی در ایالات مختلف آمریکا توسط سازمانهای خصوصی و غیرانتفاعی که جهت این هدف خاص طراحی شده بودند به اجرا درآمد .

اعتبارسنجی ها در قبال موسسات و برنامه هایی که اعتبارسنجی می کنند مسئولند . آنها در قبال عموم و دولتی که سرمایه گذاری های هنگفت در آموزش عالی انجام داده اند و انتظار کیفیت را دارند جوابگو می باشند .

اعتبارسنجی ها همچنین یک سنجش از خود-سازمانی را به صورت یک اصل روزمره بر عهده گرفته و ملزم به داشتن دستورالعملهای دادخواهی درونی می باشند .

اعتبارسنجی ها عهده دار یک بازبینی دوره ای بیرونی از سازمانهایشان می باشند که به رسمیت شناخته شده است . شناخت و تشخیص توسط یک سازمان خصوصی دیگر ، شورای اعتبارسنجی آموزش عالی CHEA ، هیئت همکاری ملی برای اعتبارسنجی ملی ، منطقه ای و ویژه یا توسط بخش آموزش ایالات متحده USDE انجام می شود .

CHEA دارای چندین استاندارد برای شناسایی موسسات می باشد که توسط آنها سازمانهای اعتبارسنجی را جهت شناسایی و به رسمیت شناختن بازبینی می کنند .

اعتبارسنجان CHEA معمولاً در یک دوره ده ساله با دو گزارش موقت پنج ساله بازبینی می شوند. این بازبینی ها توسط کمیته تشخیص CHEA و گروهی از نمایندگان موسسه ای ، برای تشخیص صلاحیت آنها جهت به رسمیت شناختن از طرف CHEA با استفاده از بررسی فرایند مطالعه پیش خود که از طرف اعتبارسنجان ارائه شده و همچنین بازدید از محل بانجام خواهد رسید . این کمیته پس از مطالعه و تحقیق با ارائه پیشنهادات به هیات حاکمه CHEA به تایید یا انکار به رسمیت شناسی یک اعتبارسنج کمک می کند .

این استانداردها نیازمند اعتبارسنجی هایی هستند که قادر به حفظ و نگهداری استانداردهای معیارها در مناطق خاص می باشند. موضوعات مورد بررسی در استانداردهای فوق شامل :

- ۱- پیشرفت دانشجوی ۲- برنامه های درسی ۳- ترکیب اعضای هیات علمی ۴- امکانات (شامل تجهیزات)
- ۵- ظرفیت مالی و اداری ۶- خدمات حمایتی از دانشجو ۷- فرایند استخدام کارمند جدید و پذیرش
- ۸- سنجش رتبه و اهداف دقیق آموزشی ۹- مدارک یا اعتبار نامه های ارائه شده ۱۰- نحوه بایگانی شکایات دانشجوی و بایگانی شکایات .

اعتبارسنجی در کشورهای عضو کالج کلمبو :

اعتبارسنجی در اکثر کشورهای عضو کالج کلمبو به عنوان یکی از استراتژی هایی برای توسعه اهداف آموزشی و مهارت ها مطرح می باشد. در حقیقت اعتبارسنجی به عنوان یک جزء مهم پروژه های کمکی دوجانبه و چندجانبه کشورهای عضو تلقی می گردد که به عنوان نمونه کشورهایی نظیر فیلیپین ، تایلند ، سنگاپور ، کره ، ویتنام ، سریلانکا ، گینه جدید ، پاپائو ، هند ، اندونزی ، پاکستان و بوتان در این زمینه فعال می باشند .

در کشور فیلیپین یک اتحادیه اعتبارسنجی به نام اتحادیه موسسات اعتبارسنجی فیلیپین (FAAP) وجود دارد که به عنوان یک چتر حمایتی برای موسسات خصوصی اعتبارسنجی آموزشی عمل می کند که این اتحادیه ها شامل : اتحادیه معلمان ، فارغ التحصیلان ، مدارس کاتولیک ، مدارس غیرحزبی و یا مذهبی می باشد. این اتحادیه ها به عنوان یک موسسه غیرانتفاعی و غیردولتی در سال ۱۹۷۷ تاسیس شده اند که از طریق دولت توسط وزارت آموزش ، معارف و ورزش به رسمیت شناخته شده است و هدف آن ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش کشور فیلیپین از طریق اعتبارسنجی داوطلبانه می باشد .

در حال حاضر این اتحادیه خود از ترکیب سه اتحادیه اعتبارسنجی ملی به شرح زیر به وجود آمده است :

۱. اتحادیه اعتبارسنجی مدارس و کالج های مسیحی (ACSCAAI)
۲. اتحادیه اعتبارسنجی مدارس ، کالج ها و دانشگاه های فیلیپین (PAASCU)
۳. اتحادیه اعتبارسنجی دانشگاه ها و کالج های فیلیپین (PAASCU) که این گونه موسسات اعتبارسنجی خصوصی موسسات را به صورت داوطلبانه ارزشیابی می نمایند .

اعتبارسنجی براساس ISO:

سازمان جهانی استاندارد (ISO) جمعی جهانی متشکل از سازمان های استاندارد ملی بسیاری از کشور می باشد . این موسسه غیردولتی در سال ۱۹۴۶ در ژنو- سوئیس بنیانگذاری شد . هدف سازمان ارتقاء استانداردهای جهانی به منظور تسهیل مبادلات کالا و خدمات می باشد . هدف سازمان ایجاد همکاری در زمینه های فکری ، علمی ، فن آوری و اقتصادی می باشد . نتایج ISO به صورت موافقتنامه های بین المللی که به عنوان استانداردهای بین المللی منتشر می شوند ، اعلام می گردند .

علامت ISO مخفف سازمان بین المللی استاندارد می باشد ، اما در اصل ریشه یونانی این لغت (ISOS) به معنای برابر می باشد . این معنا در سه زبان بین المللی ، انگلیسی ، فرانسوی و روسی رایج می باشد . جهت یادآوری به لغاتی نظیر ایزوبار و ایزوتوپ توجه کنید که در تمام این واژگان پیوند ایزو به معنای برابر می باشد .

تاکنون سازمانهای بین المللی با بهترین عملکرد در زمینه استانداردها ، نظیر ISO-۹۰۰۰ و نیز دیگر استانداردهای مربوط به ISO برای ارائه گواهینامه معتبر به وجود آمده اند حتی اتحادیه های علمی و تجاری به منظور توسعه استانداردهای کیفیت با عملکرد موثر و ارائه خدمات خود به این کار علاقه مند شده اند . همچنین بخش آموزشهای فنی و حرفه ای برای ارتقاء کیفیت از طرف ارائه دهندگان خدمات کیفیت بخشی به برنامه ها و محصولات از این امر مستثنی نشده است .

یک استراتژی که می تواند به ارتقاء کیفیت آموزشهای فنی و حرفه ای کمک کند توسعه نظرسنجی اعتبارسنجی می باشد . به گونه ای که اعتبارسنجی به عنوان یک ابزار کنترل که رشد دائمی کیفیت و پایداری آموزشهای فنی و حرفه ای را تضمین می کند مطرح می گردد .

سری های مربوط به ISO استانداردهایی هستند شامل اصول و الزاماتی برای سازمان ها تا سازمان ها بتوانند با اعمال مدیریت کیفی و کنترل در همه زمینه های که بر کیفیت خدمات و محصولات تاثیر می گذارد موفق شوند .

γ.

عمده دلایل تلاش سازمان ها برای دستیابی به گواهینامه ISO عبارتند از :

- ارتقاء فرآیند کار - ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات - کمک به فروش و بازاریابی- ارتقاء کنترل مدیریتی - اصلاح خدمات مشتریان - افزایش رضایت مشتریان
- علاوه بر این موارد ، فواید ذیل نیز همراه گواهینامه ISO حاصل خواهند شد .
- توسعه فرهنگ کیفیت مثبت در سازمان - ارزش کیفی بالاتر در بازار
- رقابت - افزایش سهم در بازار

۱۳. میرزاعمدی ، محمدحسین (۱۳۷۶) بررسی و الگوی مناسب برای ارزیابی درونی کیفیت آموزش در مراکز آموزشی وزارت نیرو .
۱۴. حمدی ، رضا (۱۳۸۳) راهنمای عملی انجام ارزیابی درونی .
۱۵. شرکت مشاوره رتبه بندی اعتباری ایران (۱۳۸۷) نظام جامع سنجش اعتبار .
۱۶. اعتبارسنجی و ارزشیابی بیرونی در نظام آموزش عالی .
۱۷. سیاری- مجید و هادی (۱۳۸۵) اعتبارسنجی و ارزشیابی بیرونی در نظام آموزش عالی .
۱۸. پروفیسور آی کی بات عضو هیات رئیسه هیات اعتباربخشی دهلی نو- هند- فرآیند اعتباربخشی .
۱۹. دکتر برناردو ، مدیر کالج کلمبو ، ارتقای کیفیت برنامه های آموزش تکنسین از طریق اعتباربخشی .

۱. Cowin, bob (۱۹۹۴) initiating change Through internal Evaluation promoting ownership of program nad Service Evaluation Results : internet : [http : //www . cirp-acpri . ca/preconferences/Halifax ۹ ۴/cowin/cowin.html](http://www.cirp-acpri.ca/preconferences/Halifax۹۴/cowin/cowin.html)

۲. Dubois, Pierre(۱۹۹۸).Evaluation and seif – Evaluation in European universities : seif-Evaluation in European universities ,inter:<http://www.pjb.co.uk/up۱/pb۰/htm>

۳. Dressel , paul and etall (۱۹۶۱) .Evaluation in Hiegher Edcation.Boston:Houghton Mifflim Co perss

۴. Eaton , Judiths (۲۰۰۰) . Accreditation : internet : [Http : //www.chea.org/About accreditation . cfm](Http://www.chea.org/About accreditation . cfm)

۵. Fitzpatrick ,J;Sanders , and Worthen , B(۲۰۰۴) . Progam Evaluation:Alterrnative Approaches and Practical Guidelines.Boston .Allyn Bacon press .

۶. Heywood ,Lindsay (۲۰۰۱) ,Acomprehensive Framework for Quality Evaluation and Lmprovement in Universities.Internet:<http://www.guality.nist.govl>

۷. Lamic q,H.Λjensen,H.T(۲۰۰۱).Toward Accreditation schemes for Higher Education in Europe.Final Project Report .

۸. Nevo ,David (۱۹۹۵).school-Based Evaluation:A dialogue for School Improvement.London:Pergamon publication.

۹. Patton ,M.Q(۱۹۹۷)Utilization-facused Evaluation:the New Century Text.Thousand Oaks ,CA:Sage Publications.

۱۰. Worthen ,Blaine R:and James R.Sanders.(۱۹۸۷).Educational evaluation:Alternative approaches practical guidelines .New york:Longman.

۱۱. Bloom ,B.S(۱۹۵۶) ,Taxonomy ofEducational objectives , Books ,۲.(Affective Domain) Iongman.

۱۲. Boekarts ,M(۲۰۰۳) ,Motivation to Iearn ,the international Bureau of education IBE;Unesco ,Educationa practice Series- ۱۰

Technical and Vocational Training Organization

Accreditation System

In

**Technical and Vocational Training of Private
Institutes**

**Department of Private Training Institutes and
Public Corporation**